

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

¹ Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ
*Δαυίδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.

² Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαάκ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ·

³ Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν
Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ· Φαρὲς δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἑσρώμ· Ἑσρώμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ·

⁴ Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ· Ἀμιναδάβ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών· Ναασσών δὲ
ἐγέννησε τὸν Σαλμών· ⁵ Σαλμών δὲ ἐγέννησε
τὸν †Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ· †Βοὸζ δὲ ἐγέννησε
τὸν §Ωβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ· *Ωβὴδ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰεσσαί· ⁶ Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν †Δαυὶδ
τὸν βασιλέα.

†Δαυὶδ δὲ §ὸ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν
*Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου· ⁷ Σολομὼν
δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ· Ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἀβιά· Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν †Ἀσά· ⁸ Ἀσά δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰωράμ· Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν †Οζίαν·

* **1:1** δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † **1:5** βοοζ | βοες
CT † **1:5** βοοζ | βοες CT § **1:5** ωβηδ | ιωβηδ CT * **1:5**
ωβηδ | ιωβηδ CT † **1:6** δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH
† **1:6** δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § **1:6** ο βασιλευς
| — CT * **1:6** σολομωνα | σολομωντα TR † **1:7** ασα ασα
| ασαφ ασαφ CT † **1:8** οζιαν οζιας | οζειαν οζειας TH WH

9 Ὁζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὑαχαζ· Ὑαχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν· 10 Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν *Μανασσῆ· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν †Ἀμών· Ἀμών δὲ ἐγέννησε τὸν ‡Ἰωσίαν· 11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος.

12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ· 13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ· Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὑελιακεῖμ· Ὑελιακεῖμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ· 14 Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ· Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν *Ἀχεῖμ· Ἀχεῖμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑλιούδ· 15 Ἑλιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑλεάζαρ· Ἑλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν †Ματθάν· Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· 16 Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς, ὁ λεγόμενος Χριστός.

17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως ‡Δαυὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ ὙΔαυὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας

§ 1:9 αχαζ αχαζ | αχας αχας WH * 1:10 μανασση | μανασσην PCK † 1:10 αμων αμων | αμωσ αμωσ CT ‡ 1:10 ιωσιαν ιωσιας | ιωσειαν ιωσειας TH WH § 1:13 ελιακειμ ελιακειμ | ελιακιμ ελιακιμ NA SBL * 1:14 αχειμ αχειμ | αχιμ αχιμ NA SBL † 1:15 μαθαν μαθαν | μαθαν μαθαν WH ‡ 1:17 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 1:17 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH

Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.

¹⁸ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ *γέννησις οὕτως ἦν· μνηστευθείσης †γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου.

¹⁹ Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν ‡παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. ²⁰ Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδού, ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων, Ἰωσήφ, υἱὸς Σαυὶδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν *Μαριὰμ τὴν γυναικὰ σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματός ἐστιν Ἁγίου. ²¹ Τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. ²² Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ †τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος,

²³ Ἰδού, ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν,
καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Ἐμμανουήλ,

ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

²⁴ ‡Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου,

* **1:18** γεννησις | γενεσις CT † **1:18** γαρ | — CT ‡ **1:19**
παραδειγματισαι | δειγματισαι CT § **1:20** δαυιδ | δαβιδ HF
TR | δαυειδ TH WH * **1:20** μαριαμ | μαριαν NA SBL WH
† **1:22** του | — CT ‡ **1:24** διεγερθεις | εγερθεις CT

ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου· καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ²⁵ καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκε §τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

2

¹ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, ² λέγοντες, Ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἦλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. ³ Ἀκούσας δὲ *Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ. ⁴ καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. ⁵ Οἱ δὲ †εἶπον αὐτῷ, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου,

⁶ Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.

§ **1:25** τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον 98.6% | υιον CT 0.5%

* **2:3** ηρωδης ο βασιλευς | ο βασιλευς ηρωδης CT † **2:5** ειπον | ειπαν NA SBL WH

7 Τότε Ἡρώδης, λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. 8 Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπε, Πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὶ δὲ εὔρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. 9 Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτούς, ἕως ἐλθὼν ἄστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. 10 Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. 11 Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, *εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. 12 Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδη, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἵσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοί· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. 14 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, 15 καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα

† 2:8 ακριβως εξετασατε | εξετασατε ακριβως CT § 2:9
εστη | εσταθη CT * 2:11 ειδον | ευρον ST

πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

¹⁶ Τότε Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεΐλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. ¹⁷ Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος,

¹⁸ Φωνὴ ἐν Ῥαμᾷ ἠκούσθη,
 ὁ θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὁδυρμὸς πολὺς,
 Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς,
 καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί.

¹⁹ Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου *κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, ²⁰ λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. ²¹ Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ. ²² Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ ὧν Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ'

† 2:15 του | — CT ‡ 2:17 υπο | δια CT § 2:18 θρηνος
 και 99% | — CT 0.7% * 2:19 κατ οναρ φαινεται | φαινεται
 κατ οναρ CT † 2:21 ηλθεν | εισηλθεν CT ‡ 2:22 επι | —
 CT § 2:22 ηρωδου του πατρος αυτου | του πατρος αυτου
 ηρωδου CT

ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας,
²³ καὶ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς πόλιν λεγομένην
 *Ναζαρέτ· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν
 προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

3

¹ Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται
 *Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ
 τῆς Ἰουδαίας, ² †καὶ λέγων, Μετανοεῖτε·
 ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ³ Οὗτος
 γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ‡ὑπὸ Ἡσαίου τοῦ προφήτου,
 λέγοντος,

Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου·
 εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.

⁴ Αὐτὸς δὲ ὁ Ὡάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ
 ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην
 περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφή *αὐτοῦ ἦν
 ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. ⁵ Τότε ἐξεπορεύετο
 πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία
 καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου· ⁶ καὶ
 ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ †Ἰορδάνῃ ὑπ’ αὐτοῦ,
 ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

⁷ Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ
 Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα

* **2:23** ναζαρετ | ναζαρεθ SCR * **3:1** ιωαννης | ιωανης WH
 † **3:2** και | — WH ‡ **3:3** υπο | δια CT § **3:4** ιωαννης |
 ιωανης WH * **3:4** αυτου ην | ην αυτου CT † **3:6** ιορδανη
 | ιορδανη ποταμω CT

†αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ⁸ Ποιήσατε οὖν σκαρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας· ⁹ καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. ¹⁰ Ἦδη δὲ *καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

¹¹ Ἐγὼ μὲν †βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι †Ἁγίῳ. ¹² Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συναῖξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

¹³ Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Σῖωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ’ αὐτοῦ. ¹⁴ Ὁ δὲ *Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτόν, λέγων, Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με; ¹⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε †πρὸς αὐτόν, Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπει ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην.

† 3:7 αὐτου | — WH § 3:8 καρπον αξιον | καρπους αξιους
TR * 3:10 και | — CT † 3:11 βαπτίζω υμας | υμας βαπτίζω
CT † 3:11 αγιω | αγιω και πυρι ANT CT TR § 3:13 ιωαννην
| ιωαννην WH * 3:14 ιωαννης | — WH † 3:15 προς αυτον
| αυτω WH

Τότε ἀφίησιν αὐτόν. ¹⁶ †Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ᾤκνησεν εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ, *ἀνεώχθησαν †αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε †τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν §καὶ ἐρχόμενον ἐπ’ αὐτόν. ¹⁷ Καὶ ἰδοὺ, φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

4

¹ Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. ² Καὶ νηστεύσας ἡμέρας *τεσσαράκοντα καὶ νύκτας †τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασε. ³ Καὶ προσελθὼν †αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, §εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. ⁴ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Γέγραπται,

Οὐκ ἐπ’ ἄρτω μόνῳ ζήσεται *ἄνθρωπος,
ἀλλ’ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ
στόματος Θεοῦ.

† **3:16** και βαπτισθεις | βαπτισθεις δε CT § **3:16** ανεβη
ευθυς | ευθυς ανεβη CT * **3:16** ανεωχθησαν | ηνεωχθησαν
NA SBL WH † **3:16** αυτω 99.3% | — SBL WH 0.3% † **3:16**
το πνευμα του 99.5% | πνευμα SBL WH 0.1% § **3:16** και |
— SBL WH * **4:2** τεσσαρακοντα | τεσσερακοντα CT † **4:2**
τεσσαρακοντα | τεσσερακοντα CT † **4:3** αυτω ο πειραζων
ειπεν | ο πειραζων ειπεν αυτω CT § **4:3** ειπε | ειπον WH
* **4:4** ανθρωπος | ο ανθρωπος CT

⁵ Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, ⁶ καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι

Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σου·

καί,

Ἐπὶ χειρῶν ἄροῦσί σε,
μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.

⁷ Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν γέγραπται, Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. ⁸ Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ⁹ καὶ †λέγει αὐτῷ, Ταῦτα ἑπάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. ¹⁰ Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὑπαγε *ὀπίσω μου, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ,

Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις,
καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

¹¹ Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἰδού, ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

† 4:5 ἱστησιν | ἐστήσεν CT ‡ 4:9 λέγει | εἶπεν CT § 4:9
παντα σοι | σοι παντα CT * 4:10 ὀπίσω μου 87.6% | — CT TR
11.7%

12 Ἀκούσας δὲ τὸ Ἰησοῦς ὅτι †Ιωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν·
 13 καὶ καταλιπὼν τὴν §Ναζαρέτ, ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς *Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ †Νεφθαλείμ· 14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἑσαίου τοῦ προφήτου, λέγοντος,

15 Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ †Νεφθαλείμ,
 ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου,
 Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν,
 16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν §σκοτει
 *εἶδε φῶς μέγα,
 καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρα καὶ σκιᾷ
 θανάτου,
 φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.

17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν, Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

18 Περιπατῶν †δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ †ἀλιεῖς. 19 Καὶ

† 4:12 ο ιησους | — CT † 4:12 ιωαννης | ιωαννης WH § 4:13
 ναζαρετ | ναζαρεθ SCR | ναζαρα CT * 4:13 καπερναουμ
 | καφαρναουμ CT † 4:13 νεφθαλειμ | νεφθαλιμ NA SBL
 † 4:15 νεφθαλειμ | νεφθαλιμ NA SBL § 4:16 σκοτει | σκοτια
 SBL TH WH * 4:16 ειδε φως | φως ειδε CT † 4:18 δε | δε
 ο ιησους TR † 4:18 αλιεις | αλειεις TH WH

λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ὁμίλεις ἀνθρώπων. ²⁰ Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. ²¹ Καὶ προβάς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ *Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. ²² Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.

²³ Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. ²⁴ Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, †καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ παραλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ²⁵ Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5

¹ Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος·

§ 4:19 αλιεις | αλειεις TH WH * 4:21 ιωαννην | ιωανην WH

† 4:23 ολην την γαλιλαιαν ο ιησους 90.4% | ο ιησους εν ολη τη γαλιλαια TH 0.1% | εν ολη τη γαλιλαια NA SBL WH 0.1%

‡ 4:24 και | — SBL TH WH

καὶ καθίσαντος αὐτοῦ, *προσηλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ² καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτούς, λέγων,

- ³ Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι·
ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
- ⁴ Μακάριοι οἱ πενθοῦντες·
ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.
- ⁵ Μακάριοι οἱ πραεῖς·
ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.
- ⁶ Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην·
ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.
- ⁷ Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες·
ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.
- ⁸ Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ·
ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὁψονται.
- ⁹ Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί·
ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.
- ¹⁰ Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης·
ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
- ¹¹ Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι, καὶ εἰπωσιν πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. ¹² Χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφῆτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.

* **5:1** προσηλθον | προσηλθαν CT † **5:11** ρημα 96.5% | — CT 0.1%

13 Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἄλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται; Εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ †βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

14 Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὅρους κειμένη· 15 οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. 16 Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. 18 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν ἡ μία σκεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. 19 Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 20 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ *ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

21 Ἦκούσατε ὅτι †ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται

† 5:13 βληθῆναι ἐξω καὶ | βληθεν ἐξω CT § 5:18 κεραια | κερεα WH * 5:20 ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν | ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη CT † 5:21 ἐρρεθη | ἐρρηθη TH

τῇ κρίσει· ²² ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ †εἰκῇ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ, Μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. ²³ Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, §καὶ ἐκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ²⁴ ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὑπάγε, πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. ²⁵ Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅτου εἶ *ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, μήποτε σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτής †σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. ²⁶ Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως †ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην.

²⁷ Ἠκούσατε ὅτι §ἐρρέθη, Οὐ μοιχεύσεις· ²⁸ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναιῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι *αὐτὴν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. ²⁹ Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. ³⁰ Καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεῖρ

† 5:22 εἰκῇ 95.4% | — CT 1.9% § 5:23 καὶ ἐκεῖ | κακεῖ ANT
CT TR * 5:25 ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ | μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ
CT † 5:25 σε παραδῷ | — CT † 5:26 ἀν | οὐ ANT § 5:27
ερρεθῇ | ἐρρεθῇ τοῖς ἀρχαίοις ANT TR | ἐρρηθῇ TH * 5:28
αὐτὴν | αὐτῆς TR

σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτήν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου †βληθῇ εἰς γέενναν.

³¹ †Ερρέθη §δὲ *ὅτι Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον· ³² ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι †ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτήν †μοιχᾶσθαι· καὶ ὃς ἔαν ἀπολελυμένην γαμήσῃ μοιχᾶται.

³³ Πάλιν ἠκούσατε ὅτι §έρρεθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐκ ἐπιорκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου· ³⁴ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὁμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ· ³⁵ μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως· ³⁶ μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμόσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν *ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. ³⁷ Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ ναί, οὐ οὐ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν.

³⁸ Ἦκούσατε ὅτι †έρρεθη, Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος· ³⁹ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ’

† 5:30 βληθῇ εἰς γεενναν | εἰς γεενναν ἀπελθῇ CT † 5:31 ἐρρεθῇ | ἐρρηθῇ TH § 5:31 δε | — PCK * 5:31 οτι | — ANT CT † 5:32 ος αν απολυση | πας ο απολυων CT † 5:32 μοιχασθαι | μοιχευθῆναι CT § 5:33 ἐρρεθῇ | ἐρρηθῇ TH * 5:36 η μελαιναν ποιησαι | ποιησαι η μελαιναν CT † 5:38 ἐρρεθῇ | ἐρρηθῇ TH

ὅστις σε ἡραπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν ῥσιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· ⁴⁰ καὶ τῷ θέλουντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· ⁴¹ καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὑπάγε μετ' αὐτοῦ δύο. ⁴² Τῷ αἰτοῦντί σε *δίδου· καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ ἰδανείσασθαι μὴ ἀποστραφῆς.

⁴³ Ἑκούσατε ὅτι ἡρρέθη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου· ⁴⁴ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, ἔυλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν *ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς, καὶ διωκόντων ὑμᾶς· ⁴⁵ ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. ⁴⁶ Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; Οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι; ⁴⁷ Καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἡφίλους ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; Οὐχὶ καὶ οἱ ῥτελῶναι οὕτω

† 5:39 ραπισει επι | ραπιζει εις CT § 5:39 ρσιαγόνα | σου ρσιαγόνα BYZ HF TR | ρσιαγόνα σου NA WH * 5:42 διδου | δος CT † 5:42 δανεισασθαι | δανισασθαι CT † 5:43 ερρεθη | ερρηθη TH § 5:44 ευλογειτε τους καταρωμενους υμας καλως ποιειτε τοις μισουσιν υμας 90% | ευλογειτε τους καταρωμενους υμας καλως ποιειτε τους μισουντας υμας TR 1.2% | — CT 0.8% * 5:44 επηρεαζοντων υμας και 87.6% | — CT 0.8% † 5:45 τοις | — ANT BYZ CT TR † 5:47 φιλους | αδελφους CT TR § 5:47 τελωναι ουτω 76.6% | εθνικοι το αυτο CT 3.7%

ποιούσιν; ⁴⁸ Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, * ὥσπερ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ † ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι.

6

¹ * Προσέχετε τὴν † ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θαυμάζειν αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

² Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. ³ Σοῦ δὲ ποιούντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου, ⁴ ὅπως ἡ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ † αὐτὸς ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

⁵ Καὶ ὅταν § προσεύχη, οὐκ ἔση ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἐστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως * ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν † ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. ⁶ Σὺ δέ, ὅταν προσεύχη,

* 5:48 ὥσπερ | ως CT † 5:48 ἐν τοῖς οὐρανοῖς | ουρανίος CT * 6:1 προσέχετε | προσέχετε δε NA SBL WH † 6:1 ἐλεημοσύνην | δικαιοσύνην CT ‡ 6:4 αὐτὸς ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ 73.5% | ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ ANT 18.4% | ἀποδώσει σοι CT 5.5% § 6:5 προσευχή οὐκ ἐση ὥσπερ | προσευχήσθε οὐκ ἐσεσθε ως CT * 6:5 ἀν | — CT † 6:5 ὅτι | — CT

εἰσελθε εἰς τὸ †ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου, πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι §ἐν τῷ φανερῷ.

⁷ Προσευχόμενοι δὲ μὴ *βαττολογήσητε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. ⁸ Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ †ὁ πατήρ ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.

⁹ Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς·

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.

¹⁰ †Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου.

Γενηθήτω τὸ θέλημά σου,

ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ §τῆς γῆς.

¹¹ Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον.

¹² Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,
ὡς καὶ ἡμεῖς *ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.

¹³ Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

†Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία

† **6:6** ταμειον | ταμειον CT PCK § **6:6** εν τω φανερω 96.9% |
— CT 1.9% * **6:7** βαττολογησητε | βατταλογησητε CT † **6:8**
ο | ο θεος ο WH † **6:10** ελθετω | ελθατω WH § **6:10** της |
— CT * **6:12** αφιεμεν | αφηκαμεν CT † **6:13** οτι σου εστιν η
βασιλεια και η δυναμις και η δοξα εις τους αιωνας αμην 92.6%
| — CT 1.2%

καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.
 Ἀμήν.

14 Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· 15 ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις †τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν *ὅτι ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, 18 ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ †κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ †κρυπτῷ ἀποδώσει ἔσοι.

19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· 20 θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. 21 Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς *ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν.

† 6:15 τα παραπτωματα αυτων 97.3% | — NA SBL 1.1%
 § 6:16 ωσπερ | ως CT * 6:16 οτι | — CT † 6:18 κρυπτω
 | κρυφαιω CT † 6:18 κρυπτω | κρυφαιω CT § 6:18 σοι |
 σοι εν τω φανερω ANT TR * 6:21 υμων ... υμων | σου ... σου
 CT

²² Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν οὖν τὸ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· ²³ ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον;

²⁴ Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ *μαμωνᾷ.

²⁵ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε καὶ τί πίνητε· μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσησθε. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἐστί τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; ²⁶ Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; ²⁷ Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα; ²⁸ Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; Καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς *αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· ²⁹ λέγω

† 6:22 ο οφθαλμος σου απλους η | η ο οφθαλμος σου απλους
CT ‡ 6:22 φωτεινον | φωτινον WH § 6:23 σκοτεινον |
σκοτινον WH * 6:24 μαμωνα | μαμμωνα TR † 6:25 και
τι πιητε | η τι πιητε NA TH WH | — SBL ‡ 6:25 ενδυσησθε |
ενδυσεσθε PCK § 6:25 πλειον | πλειων PCK * 6:28 αυξανει
ου κοπια ουδε νηθει | αυξανουσιν ου κοπιωσιν ουδε νηθουσι
NA SBL WH | αυξανουσιν ου κοπιουσιν ουδε νηθουσι TH

δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. ³⁰ Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; ³¹ Μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες, Τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα; ³² Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρήζετε τούτων ἀπάντων. ³³ Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.

³⁴ Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ὅσα ἐαυτῆς. Ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

7

¹ Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε· ² ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, *μετρηθήσεται ὑμῖν. ³ Τί δὲ βλέπεis τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; ⁴ Ἡ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοὺ, ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; ⁵ Ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ

† 6:32 ἐπιζητεῖ | ἐπιζητουσιν CT ‡ 6:33 του θεου 97% | — SBL WH 0.1% § 6:34 τὰ ἐαυτῆς | ἐαυτῆς NA TH | αὐτῆς SBL WH * 7:2 μετρηθησεται | αντιμετρηθησεται TR † 7:4 απο | εκ CT ‡ 7:5 την δοκον εκ του οφθαλμου σου | εκ του οφθαλμου σου την δοκον CT

τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

⁶ Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί· μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε ᾄκαταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς.

⁷ Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὕρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν.

⁸ Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὕρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. ⁹ Ἡ

τίς *ἐστὶν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἔὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ;

¹⁰ †Καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; ¹¹ Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;

¹² Πάντα οὖν ὅσα ᾄαν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

¹³ *Εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. ¹⁴ †τί στενὴ ἡ πύλη,

§ 7:6 καταπατησωσιν | καταπατησουσιν CT * 7:9 ἐστὶν |

— WH † 7:9 εἰαν αἰτησῃ | αἰτησεῖ CT † 7:10 καὶ εἰαν ἰχθὺν

αἰτησῃ | ἡ καὶ ἰχθὺν αἰτησεῖ CT § 7:12 ἀν | εἰαν NA SBL

WH * 7:13 εἰσελθετε | εἰσελθατε CT † 7:13 ἡ πύλη | —

WH † 7:14 τι | ὅτι SBL TR WH

καὶ τεθλιμμένα ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.

¹⁵ Προσέχετε ὅδε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἄρπαγες.

¹⁶ Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς· μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν *σταφυλήν, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; ¹⁷ Οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. ¹⁸ Οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ἵποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. ¹⁹ †Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ²⁰ Ἄρα γε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.

²¹ Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ²² Πολλοὶ ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε, Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι *προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν;

²³ Καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι Οὐδέποτε ἔγνω ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

§ 7:15 δε | — CT * 7:16 σταφυλην | σταφυλας CT † 7:18 ποιεῖν | ενεγκεῖν WH ‡ 7:19 παν | παν ουν PCK § 7:21 ουρανοῖς | τοῖς ουρανοῖς CT * 7:22 προεφητευσαμεν | επροφητευσαμεν CT

24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιωσώ αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ὠκοδόμησε †τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· 25 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ *προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. 26 Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ὠκοδόμησε †τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· 27 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσε· καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη.

28 Καὶ ἐγένετο ὅτε Συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 29 ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ *γραμματεῖς.

8

1 *Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· 2 καὶ ἰδού, λεπρὸς †έλθων προσεκύνει αὐτῷ, λέγων,

† 7:24 ομοιωσω αυτον | ομοιωθησεται CT † 7:24 την οικιαν αυτου | αυτου την οικιαν CT § 7:25 ηλθον | ηλθαν WH * 7:25 προσεπεσον | προσεπεσαν CT † 7:26 την οικιαν αυτου | αυτου την οικιαν CT † 7:27 ηλθον | ηλθαν WH § 7:28 συνετελεσεν | ετελεσεν CT * 7:29 γραμματεις | γραμματεις αυτων CT * 8:1 καταβαντι δε αυτω | καταβαντος δε αυτου CT † 8:2 ελθων | προσελθων CT

Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι. ³ Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἤψατο αὐτοῦ †ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως §εκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. ⁴ Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅρα μηδενὶ εἴπῃς· *ἀλλὰ ὑπάγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ †προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε †Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

⁵ §Εἰσελθόντι δὲ *αὐτῷ εἰς †Καπερναοὺμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἐκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτόν, ⁶ καὶ λέγων, Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. ⁷ †Καὶ λέγει αὐτῷ §ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. ⁸ *Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἐκατόνταρχος ἔφη, Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἶπε †λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. ⁹ Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ †ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, Ἐρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. ¹⁰ Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν,

† 8:3 ο ιησους | — CT § 8:3 εκαθαρισθη | εκαθερισθη WH
 * 8:4 αλλα | αλλ HF NA²⁸ PCK TR † 8:4 προσενεγκε | προσενεγκαι PCK | προσενεγκον NA SBL WH † 8:4 μωσης | μωυσης CT § 8:5 εισελθοντι δε αυτω | εισελθοντος δε αυτου CT * 8:5 αυτω | τω ιησου TR † 8:5 καπερναουμ | καφαρναουμ CT † 8:7 και | — WH § 8:7 ο ιησους | — CT * 8:8 και αποκριθεις | αποκριθεις δε WH † 8:8 λογω | λογον TR † 8:9 εξουσιαν 97.5% | εξουσιαν τασσομενος WH 0.7%

Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὑροῦ. ¹¹ Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. ¹² οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. ¹³ Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ *ἐκατοντάρχη, Ὑπάγε, †καὶ ὡς ἐπίστευσας γεννηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ παῖς ‡αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

¹⁴ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν, ¹⁵ καὶ ἤψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει ᾠαυτῷ. ¹⁶ Ὁψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν. ¹⁷ ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.

¹⁸ Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς *πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτόν, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. ¹⁹ Καὶ προσελθὼν εἰς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ.

§ 8:10 ουδε εν τω ισραηλ τοσαυτην πιστιν 93.6% | παρ ουδενι τοσαυτην πιστιν εν τω ισραηλ CT 0.4% * 8:13 εκατονταρχη | εκατονταρχω ANT PCK TR † 8:13 και | — CT ‡ 8:13 αυτου | — SBL TH WH § 8:15 αυτω | αυτοις TR * 8:18 πολλους οχλους | οχλον NA WH

20 †Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες
φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ
ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν †κλίνῃ. 21 Ἄλλος δὲ τῶν
μαθητῶν Σαυτοῦ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, ἐπίτρεψόν
μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα
μου. 22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς *εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολουθεῖ
μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν
νεκρούς.

23 Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον,
ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

24 Καὶ ἰδού, σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ
θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι
ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε.

25 Καὶ προσελθόντες †οἱ μαθηταὶ ἤγειραν
αὐτόν, λέγοντες, Κύριε, σῶσον ἡμᾶς,
ἀπολλύμεθα. 26 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί δειλοὶ
ἐστε, ὀλιγόπιστοι; Τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε
τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐγένετο
γαλήνη μεγάλη. 27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν,
λέγοντες, Ποταπὸς ἐστὶν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ
ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα *ὑπακούουσιν αὐτῷ;

28 Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς
τὴν χώραν τῶν †Γεργεσηνῶν, ὑπῆντησαν

† 8:20 καὶ | — PCK † 8:20 κλινῃ | κλεινῃ TH § 8:21 αὐτου
| — PCK SBL TH WH * 8:22 εἶπεν | λέγει CT † 8:23 το |
— SBL TH WH † 8:25 οἱ μαθηταὶ 79.6% | οἱ μαθηταὶ αὐτου
ANT TR 19.4% | — CT 0.5% § 8:25 ἡμας | — CT * 8:27
υπακουουσιν αὐτω | αὐτω υπακουουσι CT † 8:28 ἐλθοντι
αὐτω | ἐλθοντος αὐτου CT † 8:28 γεργεσηνων | γαδαρηνων
CT

αὐτῶ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης· ²⁹ καὶ ἰδού, ἔκραξαν λέγοντες, Τί ἡμῖν καὶ σοί, Σῆσοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ; Ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; ³⁰ Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. ³¹ Οἱ δὲ daίμονες παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες, Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, *ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγγέλην τῶν χοίρων. ³² Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξεληθόντες ἠπάηλθον εἰς τὴν ἀγγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδού, ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγγέλη στῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. ³³ Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. ³⁴ Καὶ ἰδού, πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς *συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτόν, παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

9

¹ Καὶ ἐμβὰς εἰς *τὸ πλοῖον διεπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. ² Καὶ ἰδού, προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν

§ 8:29 ιησου | — CT * 8:31 επιτρεψον ημιν απελθειν | αποστειλον ημας CT † 8:32 απηλθον | απηλθαν WH ‡ 8:32 την αγελην των χοιρων | τους χοιρους CT § 8:32 των χοιρων | — CT * 8:34 συναντησιν | υπαντησιν CT * 9:1 το | — ANT CT † 9:2 κλινης | κλεινης TH

αὐτῶν εἶπε τῷ παραλυτικῷ, Θάρσει, τέκνον·
 †ἀφένονται ὅσοι αἱ ἁμαρτίαι σου. ³ Καὶ ἰδού,
 τινὲς τῶν γραμματέων *εἶπον ἐν ἑαυτοῖς,
 Οὗτος βλασφημεῖ. ⁴ Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς
 τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν, Ὑνα τί †ὑμεῖς
 ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
⁵ Τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ὑφένονται
 *σου αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν, †Ἐγείραι καὶ
 περιπάτει; ⁶ Ὑνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν
 ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς
 ἀφιέναι ἁμαρτίας—τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ
 —†Ἐγερθεὶς ἄρῃ σου τὴν σκλίνην, καὶ ὑπάγε
 εἰς τὸν οἶκόν σου. ⁷ Καὶ ἐγερθεὶς ἀπήλθεν
 εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ⁸ Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι
 *ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, τὸν
 δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

⁹ Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν
 ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον,
 †Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ,
 Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν
 αὐτῷ.

¹⁰ Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν
 τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδού, πολλοὶ τελῶναι καὶ

† 9:2 ἀφένονται | αφιενται CT § 9:2 σοι αι αμαρτιαι σου |
 σου αι αμαρτιαι CT * 9:3 ειπον | ειπαν NA SBL WH † 9:4
 ιδων 64% | ειδως BYZ PCK SBL TH WH 32.7% † 9:4 υμεις |
 — CT § 9:5 αφενονται | αφιενται CT * 9:5 σου | σοι BYZ
 TR † 9:5 εγειραι | εγειρε ANT CT † 9:6 εγερθεεις | εγειρε
 WH § 9:6 κλινην | κλεινην TH * 9:8 εθαυμασαν 97.5% |
 εφοβηθησαν CT 2% † 9:9 ματθαιον | μαθθαιον CT

ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ¹¹ Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι †εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἔσθθιει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; ¹² Ὁ δὲ *Ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν †αὐτοῖς, Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, †ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. ¹³ Πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστίν, §Ἐλεον θέλω, καὶ οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους, *ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς †εἰς μετάνοιαν.

¹⁴ Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ †Ἰωάννου, λέγοντες, Διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν §πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσι; ¹⁵ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν, ἐφ' *ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστίν ὁ νυμφίος; Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. ¹⁶ Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκου ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἶρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. ¹⁷ Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ

† 9:11 ειπον | ελεγον CT § 9:11 εσθθιει | εσθθιει και πινει
 PCK * 9:12 ιησους | — CT † 9:12 αυτοις | — CT † 9:12
 αλλ | αλλα SBL WH § 9:13 ελεον | ελεος CT * 9:13 αλλα |
 αλλ NA²⁸ TR † 9:13 εις μετανοιαν | — CT † 9:14 ιωαννου
 | ιωανου WH § 9:14 πολλα 98.3% | — WH 1.4% * 9:15
 οσον | οσον χρονον ANT PCK

ἄσκοι †ἀπολοῦνται· ἀλλὰ ‡βαλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκούς καινούς, καὶ ὁ ἀμφοτέροι συντηροῦνται.

¹⁸ Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδού, ἄρχων *εἷς †έλθων προσεκύνει αὐτῷ, λέγων ὅτι Ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ‡ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται. ¹⁹ Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς

§ήκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

²⁰ Καὶ ἰδού, γυνὴ αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὀπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ²¹ Ἐλεγε γὰρ ἐν

ἑαυτῇ, Ἐὰν μόνον ἄψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. ²² Ὁ δὲ Ἰησοῦς *ἐπιστραφεὶς καὶ

ιδὼν αὐτήν εἶπε, Θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. ²³ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ιδὼν τοὺς ἀύλητάς

καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, ²⁴ †λέγει αὐτοῖς, Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον,

ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. ²⁵ Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς

χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. ²⁶ Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φῆμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

²⁷ Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ,

† 9:17 απολουνται | απολλυνται CT ‡ 9:17 βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους | οινον νεον εις ασκους βαλλουσι ANT

§ 9:17 αμφοτεροι | αμφοτερα TR * 9:18 εις | τις PCK | —

ST † 9:18 ελθων | προσελθων ANT WH ‡ 9:18 αλλα | αλλ

NA²⁸ § 9:19 ηκολουθησεν | ηκολουθει SBL TH WH * 9:22

επιστραφεις | στραφεις CT † 9:24 λεγει αυτοις | ελεγεν CT

ἠκολούθησαν ταῦτῳ δύο τυφλοί, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ *Δαυίδ.
²⁸ Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Λέγουσιν αὐτῷ, Ναί, Κύριε. ²⁹ Τότε ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. ³⁰ Καὶ ἀνεώχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω. ³¹ Οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

³² Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ, προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. ³³ Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. ³⁴ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

³⁵ Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. ³⁶ Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν

‡ 9:27 αυτω | — WH § 9:27 υιε | υιος BYZ HF NA
 PCK * 9:27 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 9:28
 προσηλθον | προσηλθαν WH ‡ 9:28 ο ιησους | — PCK
 § 9:30 ανεωχθησαν | ηνεωχθησαν CT * 9:30 ενεβριμησατο
 | ενεβριμηθη CT † 9:32 ανθρωπον | — WH ‡ 9:33 λεγοντες
 | λεγοντες οτι ANT PCK ST § 9:35 εν τω λαω | — CT

*ἐσκυλμένοι καὶ ἔρριμμένοι †ώσεῖ πρόβατα
μὴ ἔχοντα ποιμένα. ³⁷ Τότε λέγει τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ
δὲ ἔργαται ὀλίγοι. ³⁸ δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου
τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ ἔργατας εἰς τὸν
θερισμὸν αὐτοῦ.

10

¹ Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα
μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν
πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτά,
καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
μαλακίαν. ² Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων
τὰ ὀνόματά *ἐστὶ ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ
λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ· †Ιάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ
‡Ιωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· ³ Φίλιππος,
καὶ Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, καὶ §Ματθαῖος
ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ
*Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος· ⁴ Σίμων
ὁ †Κανανίτης, καὶ Ἰούδας ‡Ἰσκαριώτης ὁ καὶ
παραδοὺς αὐτόν.

⁵ Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ
Ἰησοῦς, παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων, Εἰς
ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθῃτε, καὶ εἰς πόλιν

* **9:36** ἐσκυλμενοι | εκλελυμενοι ANT TR † **9:36** ερριμμενοι
| εριμμενοι TH WH ‡ **9:36** ωσει | ως ANT PCK * **10:2**
εστι | εισι ANT PCK † **10:2** ιακωβος | και ιακωβος NA
WH ‡ **10:2** ιωαννης | ιωαννης WH § **10:3** ματθαιος |
μαθθαιος CT * **10:3** λεββαιος ο επικληθεις 97.6% | — CT
0.4% † **10:4** κανανιτης | καναναιος CT ‡ **10:4** ισκαριωτης
| ο ισκαριωτης ANT CT

§ Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθῃτε· ⁶ πορεύεσθε δὲ μάλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. ⁷ Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες ὅτι Ἦγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ⁸ Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, *λεπροὺς καθαρίζετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. ⁹ Μὴ κτήσῃσθε χρυσόν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, ¹⁰ μὴ πήραν εἰς ὁδόν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ῥάβδους· ἄξιός γάρ ἐστι ἔργατης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστίν. ¹¹ Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθῃτε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι· κάκεῖ μείνατε, ἕως ἂν ἐξέλθῃτε. ¹² Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε ὁ αὐτήν. ¹³ Καὶ ἐὰν μὲν ἦ ἡ οἰκία ἄξια, *ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ἦ ἄξια, ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἴπρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. ¹⁴ Καὶ ὅς ἐστι ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ὁ τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. ¹⁵ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται

§ 10:5 σαμαρειτων | σαμαριτων NA SBL * 10:8 λεπρους καθαρίζετε | λεπρους καθαρίζετε νεκρους εγείρετε ANT TR | νεκρους εγείρετε λεπρους καθαρίζετε CT † 10:10 ραβδους | ραβδον ANT CT ST ‡ 10:10 ο εργατης της τροφης αυτου εστιν | εστιν ο εργατης της τροφης αυτου ANT | ο εργατης της τροφης αυτου CT § 10:12 αυτην | αυτην λεγοντες ειρηνη τω οικω τουτω ANT * 10:13 ελθετω | ελθω CT † 10:13 προς | εφ WH ‡ 10:14 εαν | αν CT § 10:14 της | εξω της ANT CT

γῆ Σοδόμων καὶ *Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

¹⁶ Ἴδού, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί.

¹⁷ Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· ¹⁸ καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. ¹⁹ Ὅταν δὲ ἴ παραδιδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί ἁλαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί ἁλαλήσητε· ²⁰ οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. ²¹ Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. ²² Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. ²³ Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν *ἄλλην· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως ἵνα ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

²⁴ Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ.

* **10:15** γομορρων | γομορρας ANT † **10:19** παραδιδωσιν | παραδωσουσιν ANT | παραδωσιν CT ‡ **10:19** λαλησητε | λαλησετε ANT PCK § **10:19** λαλησετε | λαλησητε CT

* **10:23** αλλην 95.4% | ετεραν CT 1.7% † **10:23** αν | — WH

25 Ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ †ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην §Βεελζεβουλ *ἐκάλεσαν, πόσω μᾶλλον τοὺς †οἰκειακοὺς αὐτοῦ;

26 Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· οὐδὲν γάρ ἐστι κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 27 Ὁ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων. 28 Καὶ μὴ †φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν §ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· *φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ †τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. 29 Οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; Καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν· 30 ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἡριθμημέναι εἰσί. 31 Μὴ οὖν †φοβηθῆτε· §πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς.

32 Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν

† 10:25 ο δουλος | τω δουλω ANT § 10:25 βεελζεβουλ
 | βεελζεβουβ SCR | βεεζεβουλ WH * 10:25 εκαλεσαν |
 επεκαλεσαν CT HF | απεκαλεσαν PCK † 10:25 οικειακουσ
 | οικιακουσ ANT CT TR † 10:28 φοβεισθε | φοβηθητε ANT
 TR WH § 10:28 αποκτενοντων | αποκτεινοντων TR WH
 | αποκτενοντων ANT NA SBL TH * 10:28 φοβηθητε |
 φοβεισθε CT † 10:28 την ψυχην και το | ψυχην και ANT
 BYZ CT PCK TR † 10:31 φοβηθητε | φοβεισθε CT § 10:31
 πολλων | πολλω PCK

* οὐρανοῖς. ³³ Ὅστις ἴδ' ἂν ἀρνήσηται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι ἑαυτὸν κάγω ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

³⁴ Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. ³⁵ Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς· ³⁶ καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ *οἰκειακοὶ αὐτοῦ. ³⁷ Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· ³⁸ καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. ³⁹ Ὁ εὐρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν.

⁴⁰ Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ⁴¹ Ὁ δεχόμενος προφῆτην εἰς ὄνομα προφῆτου μισθὸν προφῆτου ἔληψεται· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου ἔληψεται. ⁴² Καὶ ὃς ὁρᾷ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον

* **10:32** ουρανοῖς | τοῖς ουρανοῖς NA WH † **10:33** δ αν | δε WH ‡ **10:33** αυτον καγω | καγω αυτον CT § **10:33** ουρανοῖς | τοῖς ουρανοῖς NA WH * **10:36** οικειακοι | οικιακοι ANT CT TR † **10:41** ληψεται | λημψεται CT ‡ **10:41** ληψεται | λημψεται CT § **10:42** εαν | αν CT

εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

11

¹ Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

² Ὁ δὲ *Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας †δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ³ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; ⁴ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀπαγγείλατε †Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· ⁵ τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, †νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· ⁶ καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς *ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

⁷ Τούτων δὲ πορευομένων, ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ †Ἰωάννου, Τί †ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; Κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; ⁸ Ἀλλὰ τί †ἐξήλθετε ἰδεῖν; Ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς *ἱματίοις ἡμφιεσμένον; Ἰδοὺ, οἱ τὰ μαλακὰ

* **11:2** ιωαννης | ιωαννης WH † **11:2** δυο | δια CT ‡ **11:4** ιωαννη | ιωανει WH § **11:5** νεκροι 94.7% | και νεκροι CT 3.5% * **11:6** εαν | αν WH † **11:7** ιωαννου | ιωανου WH ‡ **11:7** εξηλθετε | εξηλατε CT § **11:8** εξηλθετε | εξηλατε CT * **11:8** ιματιοις | — CT

φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν †βασιλείων
‡εἰσίν. ⁹ Ἀλλὰ τί ὁξήθητε *ἰδεῖν; Προφήτην;
Ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου.
¹⁰ Οὗτος †γάρ ἐστι περὶ οὗ γέγραπται,

Ἴδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ
προσώπου σου,
ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν
σου.

¹¹ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν
γεννητοῖς γυναικῶν μείζων †Ιωάννου τοῦ
βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστίν. ¹² Ἀπὸ δὲ
τῶν ἡμερῶν †Ιωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ
ἄρπάζουσιν αὐτήν. ¹³ Πάντες γὰρ οἱ προφῆται
καὶ ὁ νόμος ἕως *Ἰωάννου †προεφήτευσαν·
¹⁴ καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν †Ἡλίας
ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. ¹⁵ Ὁ ἔχων ὦτα ἰσάκουειν
ἀκουέτω.

¹⁶ Τίτι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην;
Ὅμοία ἐστὶ *παιδίσις †ἐν ἀγοραῖς καθημένοις,

† 11:8 βασιλειων 62.6% | βασιλεων ANT BYZ CT TR 36.9%
‡ 11:8 εισιν | — WH § 11:9 εξηληθετε | εξηλθατε CT * 11:9
ιδειν προφητην | προφητην ιδειν SBL WH † 11:10 γαρ | — CT
‡ 11:11 ιωαννου | ιωανου WH § 11:12 ιωαννου | ιωανου
WH * 11:13 ιωαννου | ιωανου WH † 11:13 προεφητευσαν
| επροφητευσαν CT ‡ 11:14 ηλιας | ηλειας WH § 11:15
ακουειν | — NA SBL WH * 11:16 παιδιοις | παιδαριοις
TR † 11:16 εν αγοραις καθημενοις | εν αγορα καθημενοις
BYZ PCK | καθημενοις εν αγοραις ANT | καθημενοις εν ταις
αγοραις CT

†καὶ προσφωνοῦσι τοῖς ὅδοι τοῖς ἀποστόλοις αὐτῶν,
 17 *καὶ λέγουσιν,

Ἡὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὤρχήσασθε·
 ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε.

18 Ἦλθε γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσι, Δαιμόνιον ἔχει. 19 Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν, Ἰδοὺ, ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ὁδοῦ αὐτῆς.

20 Τότε *ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν. 21 Οὐαὶ σοι, Ἰερουζαλὴμ, οὐαὶ σοι, Βηθσαῖδά, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ὅσοι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ *σποδῷ μετενόησαν. 22 Πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν. 23 Καὶ σύ, Ἰερουζαλὴμ,

† 11:16 και προσφωνουσιν | α προσφωνουντα ANT CT
 § 11:16 εταιροις αυτων | ετεροις αυτων BYZ HF | ετεροις CT
 * 11:17 και | — ANT CT † 11:17 υμιν 97.4% | — CT 1.4%
 † 11:18 ιωαννης | ιωανης WH § 11:19 τεκνων 97.7% | εργαων CT 0.4%
 * 11:20 ηρξατο | ηρξατο ο ιησους PCK † 11:21 χοραζιν | χωραζιν PCK | χοραζειν TH WH
 † 11:21 βηθσαιδα | βηθσαιδαν BYZ ST WH § 11:21 εγενοντο | εγενηθησαν ANT
 * 11:21 σποδω | σποδω καθημεναι ANT
 † 11:23 καπερναουμ | καφαρναουμ CT

† ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως Ἰδοῦ
 § καταβιβασθῇ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις * ἐγένοντο
 αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, † ἔμειναν
 ἂν μέχρι τῆς σήμερον. ²⁴ Πλὴν λέγω ὑμῖν
 ὅτι γῆ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ
 κρίσεως, ἢ σοί.

²⁵ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
 εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, Κύριε τοῦ
 οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι † ἀπέκρυσας ταῦτα
 ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας
 αὐτὰ νηπίοις. ²⁶ Ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως
 § ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. ²⁷ Πάντα
 μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς
 ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰ μὴ ὁ πατήρ· οὐδὲ τὸν
 πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ὃ ἐὰν
 βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. ²⁸ Δεῦτε πρὸς
 με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι,
 κάγῳ ἀναπαύσω ὑμᾶς. ²⁹ Ἄρατε τὸν ζυγόν
 μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι * πρᾶός
 εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὐρήσετε
 ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ³⁰ Ὁ γὰρ ζυγός
 μου χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν
 ἔστιν.

† **11:23** η εως του ουρανου υψωθεισα | η εως του ουρανου
 υψωθης BYZ PCK | μη εως ουρανου υψωθηση CT § **11:23**
 καταβιβασθηση 97.8% | καταβηση NA SBL WH 0.4% * **11:23**
 εγενοντο | εγεννηθησαν ANT CT † **11:23** εμειναν | εμεινεν CT
 † **11:25** απεκρυσας | εκρυσας CT § **11:26** εγενετο ευδοκια
 | ευδοκια εγενετο CT * **11:29** πραος | πραυς CT

12

¹ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυν καὶ ἐσθίειν. ² Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ιδόντες *εἶπον αὐτῷ, Ἰδοὺ, οἱ μαθηταὶ σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. ³ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε †Δαυίδ, ὅτε ἐπείνασεν ‡αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. ⁴ πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως §εφαγεν, *οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ †τοῖς ἱερεῦσι μόνοις; ⁵ Ἡ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς σάββασι οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοί εἰσι; ⁶ Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ ‡μεῖζόν ἐστιν ὧδε. ⁷ Εἰ δὲ ἐγνώκετε τί ἐστιν, §Ἐλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. ⁸ Κύριος γάρ ἐστι *τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

⁹ Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν. ¹⁰ Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος †ἦν ‡τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν

* 12:2 ειπον | ειπαν CT † 12:3 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH ‡ 12:3 αυτος | — CT § 12:4 εφαγεν | εφαγον NA SBL WH * 12:4 ους | ο CT † 12:4 τοις ιερευσι μονοις | μονοις τοις ιερευσιν ANT ‡ 12:6 μειζον | μειζων TR § 12:7 ελεον | ελεος CT * 12:8 του σαββατου ο υιος του ανθρωπου | και του σαββατου ο υιος του ανθρωπου TR | ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου ANT † 12:10 ην | ην εκει ANT | — CT ‡ 12:10 την | — CT

αὐτόν, λέγοντες, Εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασιν
θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

¹¹ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν
ἄνθρωπος, ὃς ἔξει πρόβατον ἓν, καὶ ἐὰν
ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον,
οὐχὶ κρατήσῃ αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; ¹² Πόσω οὖν
διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου. Ὡστε ἔξεστι
τοῖς σάββασιν καλῶς ποιεῖν. ¹³ Τότε λέγει
τῷ ἀνθρώπῳ, Ἐκτεινον *τὴν χεῖρά σου. Καὶ
ἐξέτεινε, καὶ ἄποκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη.
¹⁴ †Οἱ δὲ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ’
αὐτοῦ ἐξελθόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

¹⁵ Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν·
καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί,
καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς *πάντας, ¹⁶ καὶ
ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερὸν τὸ αὐτὸν
ποιήσωσιν. ¹⁷ †Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ
Ἑσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος,

¹⁸ Ἴδοὺ, ὁ παῖς μου ὃν ἠρέτισα·

ὁ ἀγαπητός μου σεῖς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχὴ
μου·

θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ’ αὐτόν,

§ 12:10 θεραπευειν | θεραπευσαι NA * 12:13 την χειρα
σου | σου την χειρα ANT CT † 12:13 αποκατεσταθη |
απεκατεσταθη CT ‡ 12:14 οι δε φαρισαιοι συμβουλιον
ελαβον κατ αυτου εξελθοντες | εξελθοντες δε οι φαρισαιοι
συμβουλιον ελαβον κατ αυτου ANT CT § 12:15 οχλοι 97.1%
| — SBL WH 0.3% * 12:15 παντας | απαντας PCK † 12:16
αυτον ποιησωσιν | ποιησωσιν αυτον ANT ‡ 12:17 οπως |
ινα CT § 12:18 εις | — WH

καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.

19 Οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει·

οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ.

20 Κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει,

καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει·

ἕως ἂν ἐκβάλη εἰς νῆκος τὴν κρίσιν.

21 Καὶ * τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσι.

22 Τότε †προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν †τυφλὸν καὶ κωφὸν §καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν.

23 Καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον, Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ *υἱὸς †Δαυίδ; 24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον, Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν †τῷ §Βεελζεβούλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων.

25 Εἰδὼς δὲ *ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται.

26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἢ

* 12:21 τω | εν τω TR † 12:22 προσηνεχθη αυτω δαιμονιζομενος τυφλος και κωφος | προσηνεγκαν αυτω δαιμονιζομενον τυφλον και κωφον WH † 12:22 τυφλον και | — CT § 12:22 και | — CT PCK * 12:23 υιος | χριστος ο υιος ANT PCK † 12:23 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 12:24 τω | — PCK § 12:24 βεελζεβουλ | βεεζεβουλ WH * 12:25 ο ιησους | — CT † 12:25 εαυτης | εαυτην ANT † 12:25 εαυτης | εαυτην ANT

βασιλεία αὐτοῦ; ²⁷ Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Ὑβελλζεβουλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι *ἐκβάλλουσι; Διὰ τοῦτο αὐτοὶ ἑμῶν ἔσονται κριταί. ²⁸ Εἰ δὲ ἐν Πνεύματι Θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ²⁹ Ἡ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ὀδισπᾶσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δῆσῃ τὸν ἰσχυρόν; Καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ *διαρπάσει. ³⁰ Ὁ μὴ ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. ³¹ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται ἑτοῖς ἀνθρώποις. ³² Καὶ ὃς ἐὰν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ, οὔτε ἐν ᾧ νῦν αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.

³³ Ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. ³⁴ Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες; Ἐκ

§ 12:27 βεελλζεβουλ | βεεζεβουλ WH * 12:27 εκβαλλουσι | εκβαλουσι ANT † 12:27 υμων εσονται κριται | κριται εσονται υμων ANT CT ‡ 12:28 εν πνευματι θεου εγω | εγω εν πνευματι θεου ANT PCK TR § 12:29 διαρπασαι | αρπασαι ANT CT * 12:29 διαρπασει | διαρπαση PCK † 12:31 τοις ανθρωποις | — CT ‡ 12:32 εαν | αν TR § 12:32 τω νυν | τουτω τω CT TR

γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα
λαλεῖ. ³⁵ Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ
*θησαυροῦ ἐκβάλλει †ἀγαθά· καὶ ὁ πονηρὸς
ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει
πονηρά. ³⁶ Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργόν,
ὃ ‡ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι
περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. ³⁷ Ἐκ γὰρ
τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων
σου καταδικασθήσῃ.

³⁸ Τότε §ἀπεκρίθησάν τινες τῶν
γραμματέων καὶ Φαρισαίων, λέγοντες,
Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.

³⁹ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Γενεὰ πονηρὰ
καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον
οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ
τοῦ προφήτου. ⁴⁰ Ὡσπερ γὰρ *ἦν †Ἰωνᾶς ἐν

τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς
νύκτας, οὕτως ἔσται ‡ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς
νύκτας. ⁴¹ Ἄνδρες §Νινευῖται ἀναστήσονται

ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ
κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ
κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.

⁴² Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει
μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν·

* **12:35** θησαυρου | θησαυρου της καρδιας TR † **12:35**
αγαθα | τα αγαθα TR ‡ **12:36** εαν λαλησωσιν 96.2% |
λαλησουσιν CT 0.3% § **12:38** απεκριθσαν | απεκριθσαν
αυτω CT * **12:40** ην | εγενετο ANT † **12:40** ιωνας | ιωνας
ο προφητης ANT ‡ **12:40** ο | και ο ANT § **12:41** νινευιται
| νινευειται TH WH

ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν *Σολομῶνος· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον †Σολομῶνος ὧδε.

⁴³ Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὐρίσκει. ⁴⁴ Τότε λέγει, †Ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει σκολάζοντα, σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. ⁴⁵ Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἐπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. Οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ *ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

⁴⁶ Ἐτι ἰδὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ, ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ †εἰστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες σαυτῷ λαλῆσαι.

⁴⁷ *Εἶπε δέ τις αὐτῷ, Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἐστήκασιν, ζητοῦντές σοι λαλῆσαι. ⁴⁸ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ †εἰπόντι αὐτῷ, Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου; Καὶ τίνες εἰσὶν

* 12:42 σολομωνος | σολομωντος TR † 12:42 σολομωνος | σολομωντος TR ‡ 12:44 επιστρεψω εις τον οικον μου | εις τον οικον μου επιστρεψω ANT CT § 12:44 σχολαζοντα | σχολαζοντα και ANT WH * 12:45 ταυτη τη πονηρα | τη πονηρα ταυτη ANT † 12:46 δε | — NA TH WH ‡ 12:46 εισητηκεισαν | ιστηκεισαν TH WH § 12:46 αυτω λαλησαι | λαλησαι αυτω ANT * 12:47 ειπε ... σου εξω εστηκασι ζητουντες σοι λαλησαι | ειπε ... σου εστηκασιν εξω ζητουντες σε ιδειν ANT | — WH † 12:48 ειποντι | λεγουντι ANT CT

οἱ ἀδελφοί μου; ⁴⁹ Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν, Ἴδού, ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. ⁵⁰ Ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφός καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

13

¹ Ἐν *δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς †ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν. ² Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς †τὸ πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν σείστηκε. ³ Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς *πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων, Ἴδού, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ †σπείρειν. ⁴ Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ †ῆλθε τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά. ⁵ Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· ⁶ ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη. ⁷ Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ σάπέπνιξαν αὐτά. ⁸ Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου καρπὸν, ὃ μὲν

† **12:49** ειπεν | εφη ANT * **13:1** δε | — CT † **13:1** απο 97.2% | — ANT CT 1.5% † **13:2** το | — ANT CT PCK § **13:2** ειστηκε | ιστηκε TH WH * **13:3** πολλα εν παραβολαις | εν παραβολαις πολλα PCK † **13:3** σπειρειν | σπειραι ANT BYZ PCK † **13:4** ηλθε τα πετεινα και | ελθοντα τα πετεινα ANT CT § **13:7** απεπνιξαν | επνιξαν NA SBL

ἐκατόν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. ⁹ Ὁ ἔχων ὤτα *ἀκούειν ἀκουέτω.

¹⁰ Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ †εἶπον αὐτῷ, Διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; ¹¹ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ‡αὐτοῖς ὅτι Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. ¹² Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ’ αὐτοῦ. ¹³ Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὥστε βλέποντες οὐ βλέπουσι, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιοῦσι. ¹⁴ Καὶ ἀναπληροῦται *αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου, ἡ λέγουσα,

Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε·
καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε.
¹⁵ Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου,
καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμυσαν·
μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς,
καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι,
καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι,
καὶ †ιάσονται αὐτοῦς.

* **13:9** ακουειν | — CT † **13:10** ειπον | ειπαν CT ‡ **13:11** αυτοις | — WH § **13:13** οτι βλεποντες ου βλεπουσι και ακουοντες ουκ ακουουσιν ουδε συνιοουσιν και αναπληροται | ινα βλεποντες μη βλεπωσι και ακουοντες μη ακουωσι μηδε συνωσι μηποτε επιστρεψωσι και τοτε πληρωθησεται ANT
* **13:14** αυτοις | επ αυτοις TR † **13:15** ιασομαι | ιασωμαι
BYZ PCK TR

16 Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσι· καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι †ἀκούει.

17 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφηῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ ᾔδειδον· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

18 Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ *σπειρόντος. 19 Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρός, καὶ †ἀρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρεῖς. 20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ †εὐθὺς μετὰ χαρᾶς §λαμβάνων αὐτόν· 21 οὐκ ἔχει δὲ ρίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι· γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται. 22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος *τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου †συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. 23 Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν †γῆν τὴν καλὴν σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ §συνιών· ὃς δὴ καρποφορεῖ, καὶ

† 13:16 ακουει | ακουουσιν ANT CT § 13:17 ειδον | ειδαν CT

* 13:18 σπειροντος | σπειραντος ANT CT † 13:19 αρπαζει | αιρει ANT † 13:20 ευθυς | ευθεως ANT § 13:20 λαμβανων | δεχομενος και λαμβανων ANT * 13:22 τουτου | — NA TH WH † 13:22 συμπνιγει | συνπνιγει TH WH † 13:23 γην την καλην | καλην γην CT § 13:23 συνιων | συνιεις CT

ποιεῖ *ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.

²⁴ Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἡσπείροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ²⁵ ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλθεν. ²⁶ Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. ²⁷ Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ, Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; Πόθεν οὖν ἔχει σιζιζάνια; ²⁸ Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ *δοῦλοι ἔειπον αὐτῷ, Θέλεις οὖν ἀπελθόντες ἑσυλλέξομεν αὐτά; ²⁹ Ὁ δὲ ἔφη, Οὐ· μήποτε, συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. ³⁰ Ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφοτέρα *μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν ἡκαιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἔρῳ τοῖς θερισταῖς, Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δῆσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· τὸν δὲ

* **13:23** ὁ ... ὁ ... ὁ | ὁ ... ὁ ... ὁ NA SBL WH † **13:24** σπειροντι | σπειραντι ANT CT PCK SCR ‡ **13:25** εσπειρε | επεσπειρε CT § **13:27** ζιζανια | τα ζιζανια TR * **13:28** δουλοι | — WH † **13:28** ειπον αυτω | λεγουσιν αυτω NA TH | αυτω λεγουσι SBL WH ‡ **13:28** συλλεξομεν | συλλεξωμεν ANT BYZ CT TR § **13:29** εφη | φησιν CT * **13:30** μεχρι | εως NA WH † **13:30** καιρω | τω καιρω TR

σῖτον †συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.

³¹ Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ³² ὃ μικρότερον μὲν ἐστὶ πάντων τῶν σπερμάτων· ὅταν δὲ ἀύξηθῃ, μεῖζον ὅτῶν λαχάνων ἐστί, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ *κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

³³ Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς, Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

³⁴ Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς †οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· ³⁵ ὅπως πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος,

Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου,
ἐρεῦξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς
ἑκόςμου.

³⁶ Τότε ἀφείς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν *οἰκίαν τὸ Ἰησοῦς· καὶ †προσηλθον αὐτῷ οἱ

† 13:30 συναγάγετε | συναγετε WH § 13:32 των | παντων των ANT PCK * 13:32 κατασκηνοουν | κατασκηνοιν WH † 13:33 εκρυπεν | ενεκρυπεν ANT BYZ CT TR † 13:34 ουκ | ουδεν ANT CT § 13:35 κοσμου 99.2% | — SBL TH WH 0.6% * 13:36 οικιαν | οικιαν αυτου ANT † 13:36 ο ιησους | — ANT CT † 13:36 προσηλθον | προσηλθαν WH

μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ὑφράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. ³⁷ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν *αὐτοῖς, Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ³⁸ ὁ δὲ ἀγρός ἐστὶν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζανία εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ. ³⁹ ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτὰ ἐστὶν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰῶνός ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν. ⁴⁰ Ὡςπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ †καίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος ὁ σούτου. ⁴¹ Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, ⁴² καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων. ⁴³ Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμπουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων ὥτα *ἀκούειν ἀκουέτω.

⁴⁴ †Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν †τῷ ἀγρῷ, ὃν εὗρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψε· καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ ὁπάσκει ὅσα ἔχει

§ 13:36 φρασον | διασαφησον CT * 13:37 αυτοις | — CT

† 13:39 του | — CT † 13:40 καιεται | κατακαιεται NA TR WH

§ 13:40 τουτου | — CT * 13:43 ακουειν | — CT † 13:44

παλιν | — CT † 13:44 τω | — PCK § 13:44 παντα οσα εχει
πωλει 90.2% | πωλει παντα οσα εχει NA SBL 4.1% | πωλει οσα
εχει WH 1.1%

πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

⁴⁵ Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν *ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοῦς μαργαρίτας· ⁴⁶ †ὃς εὐρών ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.

⁴⁷ Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνη βληθείση εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούση· ⁴⁸ ἦν, ὅτε ἐπληρώθη, †ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, καὶ καθίσαντες, συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς Ὕαγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον.
⁴⁹ Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, ⁵⁰ καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

⁵¹ *Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ, Ναί, †Κύριε. ⁵² Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς †εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

* **13:45** ἀνθρωπω 96.4% | — WH 2.4% † **13:46** ος ευρων | ευρων δε CT † **13:48** αναβιβασαντες | αναβιβασαντες αυτην ANT § **13:48** αγγεια | αγγη CT * **13:51** λεγει αυτοις ο ιησους | — CT † **13:51** κυριε | — CT † **13:52** εις την βασιλειαν | τη βασιλεια CT

53 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν· 54 καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ὀκνηροὶ ἦσαν ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν, Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; 55 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; *Οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; 56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσὶ; Πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; 57 Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 58 Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλάς, διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

14

1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ *τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, 2 καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. 3 Ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδωκεν αὐτὸν καὶ *ἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα

§ 13:54 ἐκπληττεσθαι | ἐκπλησσεσθαι CT * 13:55 ουχι | ουχ CT † 13:55 ιωσης | ιωσηφ CT ‡ 13:57 αυτου | — CT * 14:1 τετραρχης | τετραρχης NA SBL WH † 14:2 ιωαννης | ιωαννης WH ‡ 14:3 ιωαννην | ιωαννην WH § 14:3 αυτον | — WH * 14:3 εθετο εν φυλακη | εν φυλακη απεθετο NA SBL WH | εν τη φυλακη απεθετο TH

τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.
 4 Ἐλεγε γὰρ ταύτῳ ὁ Ἰωάννης, Οὐκ ἔξεστί σοι
 ἔχειν αὐτήν. 5 Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι,
 †ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν
 εἶχον. 6 ΣΓενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρώδου,
 ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ
 μέσῳ, καὶ ἤρесе τῷ Ἡρώδῃ. 7 ὅθεν *μεθ' ὅρκου
 ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσῃται.
 8 Ἡ δέ, προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς,
 Δός μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν
 †Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. 9 Καὶ †ἐλυπήθη
 ὁ βασιλεύς, διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς
 συνανακειμένους ἐκέλευσε δοθῆναι. 10 καὶ
 πέμψας ἀπεκεφάλισε Στὸν Ἰωάννην ἐν τῇ
 φυλακῇ. 11 Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ
 πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ· καὶ ἠνεγκε τῇ
 μητρὶ αὐτῆς. 12 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ
 αὐτοῦ ἦραν τὸ *σῶμα, καὶ ἔθαψαν ταῦτό· καὶ
 ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.

13 †Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν
 ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν·
 καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ
 πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων. 14 Καὶ ἐξελθὼν Σὸ

† 14:4 αὐτω ο ιωαννης | ο ιωαννης αὐτω NA | ο ιωαννης αὐτω
 WH † 14:5 εφοβηθη | εφοβειτο PCK § 14:6 γενεσιων δε
 αγομενων | γενεσιouis δε γενομενοις CT * 14:7 μεθ | μετα
 SBL WH † 14:8 ιωαννου | ιωανου WH † 14:9 ελυπηθη
 ο βασιλευς δια δε 97.6% | λυπηθεις ο βασιλευς δια CT 1.2%
 § 14:10 τον ιωαννην | ιωαννην WH * 14:12 σωμα | πτωμα
 CT † 14:12 αυτο | αυτον CT † 14:13 και ακουσας | ακουσας
 δε ANT CT § 14:14 ο ιησους | — CT

Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' *αὐτοῖς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. ¹⁵ Ὁψίας δὲ γενομένης, ἔπροσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ †αὐτοῦ, λέγοντες, Ἐρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρήλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. ¹⁶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρειαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. ¹⁷ Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. ¹⁸ Ὁ δὲ εἶπε, Φέρετέ μοι ὧδε. ¹⁹ Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ *τοὺς χόρτους, †λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. ²⁰ Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις. ²¹ Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὥσει πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

²² Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν †ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὁμαθητάς ἐμβῆναι εἰς *τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύση

* **14:14** αυτοις | αυτους TR † **14:15** προσηλθον | προσηλθαν WH † **14:15** αυτου | — CT § **14:18** αυτους ωδε 98.1% | ωδε αυτους CT 0.2% * **14:19** τους χορτους | του χορτου CT † **14:19** λαβων | και λαβων TR † **14:22** ο ιησους | — CT § **14:22** μαθητας | μαθητας αυτου ANT PCK TR * **14:22** το | — SBL WH

τοὺς ὄχλους. ²³ Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι· ὁψίας δὲ γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ. ²⁴ Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη ἔμεσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. ²⁵ Τετάρτη δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἠπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ *τῆς θαλάσσης. ²⁶ †Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ †τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν, λέγοντες ὅτι Φάντασμα ἐστὶ· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. ²⁷ §Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν *αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θαρσεῖτε· ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.

²⁸ Ἀποκριθεὶς δὲ τ' αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με †πρὸς σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. ²⁹ Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου §ὁ Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, *ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ³⁰ Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη· καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι

† **14:24** μεσον της θαλασσης ην | σταδιους πολλους απο της γης απειχε NA SBL WH † **14:25** απηλθε | ηλθε CT § **14:25** ο ιησους | — CT * **14:25** της θαλασσης | την θαλασσαν CT † **14:26** και ιδοντες αυτον οι μαθηται 94.1% | οι δε μαθηται ιδοντες αυτον NA SBL WH 0.9% † **14:26** την θαλασσαν | της θαλασσης CT § **14:27** ευθεως | ευθυς CT * **14:27** αυτοις ο ιησους | ο ιησους αυτοις NA TH WH † **14:28** αυτω ο πετρος ειπε | ο πετρος ειπε PCK | ο πετρος ειπεν αυτω WH † **14:28** προς σε ελθειν | ελθειν προς σε CT § **14:29** ο | — SBL TH WH * **14:29** ελθειν | και ηλθε CT † **14:30** ισχυρον | — WH

ἔκραξε, λέγων, Κύριε, σῶσόν με. ³¹ †Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χειρὰ ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; ³² Καὶ δέμβαντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. ³³ οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ *ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς εἶ.

³⁴ Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον †εἰς τὴν γῆν §Γεννησαρέτ. ³⁵ Καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας. ³⁶ καὶ παρεκάλουν αὐτόν, ἵνα *μόνον ἄψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἤψαντο διεσώθησαν.

15

¹ Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ *οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες, ² Διὰ τί οἱ μαθηταῖ σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; Οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χειράς †αὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. ³ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν

† 14:31 ευθεως δε | και ευθεως PCK § 14:32 εμβαντων | αναβαντων CT * 14:33 ελθοντες | — CT † 14:34 ηλθον | ηλθαν WH † 14:34 εις την γην | επι την γην εις CT § 14:34 γεννησαρετ | γενησαρετ PCK * 14:36 μονον | καν μονον ANT PCK * 15:1 οι γραμματεις και φαρισαιοι | φαρισαιοι και γραμματεις CT † 15:2 αυτων | — WH

παράδοσιν ὑμῶν; ⁴ Ὁ γὰρ Θεὸς †ἐνετείλατο, λέγων, Τίμα τὸν §πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω· ⁵ ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ὅς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, *καὶ οὐ μὴ †τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ‡ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ⁶ καὶ ἠκυρώσατε §τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν· ⁷ ὑποκριταί, καλῶς *προεφήτευσεν περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας, λέγων,

⁸ †Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χεῖλεσί με τιμᾷ,
ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.
⁹ Μάτην δὲ σέβονται με,
διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.

¹⁰ Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούετε καὶ συνίετε. ¹¹ Οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ¹² Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ ‡αὐτοῦ §εἶπον αὐτῷ,

† 15:4 ἐνετείλατο λεγων | εἶπε CT § 15:4 πατερα | πατερα σου TR * 15:5 και | — CT † 15:5 τιμηση | τιμησει CT ‡ 15:5 η την μητερα αυτου | η την μητερα PCK | — CT § 15:6 την εντολην 98.2% | τον λογον CT 0.5% * 15:7 προεφητευσεν | επροφητευσεν CT † 15:8 εγγιζει μοι ο λαος ουτος τω στοματι αυτων και | ο λαος ουτος CT ‡ 15:12 αυτου | — NA SBL WH § 15:12 ειπον | λεγουσιν CT

Οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι *ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν; ¹³ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος, ἐκριζωθήσεται. ¹⁴ Ἄφετε αὐτούς· ὁδοῖς εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον ἔπεσονται.

¹⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην. ¹⁶ Ὁ δὲ *Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνητοί ἐστε; ¹⁷ Ὅπως νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; ¹⁸ Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κάκεῖνα κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον. ¹⁹ Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. ²⁰ ταῦτά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶ φαγεῖν οὐ κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον.

²¹ Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. ²² Καὶ ἰδού, γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἔκραύγασεν αὐτῷ,

* **15:12** ακουσαντες τον λογον εσκανδαλισθησαν | εσκανδαλισθησαν ακουσαντες τον λογον ANT † **15:14** οδηγοι εισι τυφλοι τυφλων | τυφλοι εισιν οδηγοι τυφλων NA SBL TH | τυφλοι εισιν οδηγοι WH † **15:14** πεσονται | εμπεσονται PCK § **15:15** ταυτην | — TH WH * **15:16** ιησους | — CT † **15:17** ουπω | ου CT † **15:22** εκραυγασεν αυτω | εκραζε CT

λέγουσα, Ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι ἐγώ *Δαυίδ-
 ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. ²³ Ὁ δὲ
 οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες
 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτόν, λέγοντες,
 Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὅπισθεν ἡμῶν.
²⁴ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἀπεστάλην
 εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου
 Ἰσραὴλ. ²⁵ Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνησεν
 αὐτῷ λέγουσα, Κύριε, βοήθει μοι. ²⁶ Ὁ δὲ
 ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν
 ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.
²⁷ Ἡ δὲ εἶπε, Ναί, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια
 ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ
 τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. ²⁸ Τότε
 ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ὡ γύναι,
 μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις.
 Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας
 ἐκείνης.

²⁹ Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθε παρὰ
 τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἀναβὰς
 εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. ³⁰ Καὶ προσῆλθον
 αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν
 ὄχλους, τυφλοὺς, κωφοὺς, κυλλοὺς, καὶ
 ἑτέροους πολλοὺς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ

§ 15:22 υἱε | υἱος CT * 15:22 δαυιδ | δαβιδ HF TR |
 δαυειδ TH WH † 15:23 ηρωτων | ηρωτουν CT ‡ 15:25
 προσεκυνησεν | προσεκυνει CT TR § 15:30 χωλους τυφλους
 κωφους κυλλους | χωλους τυφλους κυλλους κωφους NA |
 κωφους τυφλους χωλους κυλλους SBL | χωλους κωφους
 τυφλους κυλλους TH | χωλους κυλλους τυφλους κωφους WH
 * 15:30 ερριψαν | εριψαν WH

τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς· ³¹ ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι, βλέποντας σκωφοὺς λαλοῦντας, *κυλλοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ.

³² Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπε, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη σήμεραι τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς *νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. ³³ Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ταύτου, Πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; ³⁴ Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. ³⁵ Καὶ ἔκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν· ³⁶ καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, *εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς ταύτου, οἱ δὲ μαθηταὶ στῶ ὄχλῳ. ³⁷ Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν·

† 15:30 του ιησου | αυτου CT ‡ 15:31 τους οχλους
 | τον οχλον CT § 15:31 κωφους | κωφους ακουοντας
 αλαλους ANT * 15:31 κυλλους υγιεις | — WH † 15:31
 χωλους | και χωλους CT ‡ 15:31 εδοξασαν | εδοξαζον PCK
 § 15:32 ημεραι | ημερας PCK TR * 15:32 νηστεις | νηστις
 PCK † 15:33 αυτου | — CT ‡ 15:34 ειπον | ειπαν NA
 SBL WH § 15:35 εκελευσε τοις οχλοις και λαβων 76% |
 παραγγελιας τω οχλω ελαβε CT 1% * 15:36 ευχαριστησας
 | και ευχαριστησας NA SBL WH † 15:36 εδωκε | εδιδου CT
 ‡ 15:36 αυτου | — CT § 15:36 τω οχλω | τοις οχλοις ANT
 CT

καὶ *ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων,
ἐπτά ἱσπυρίδας πλήρεις. ³⁸ Οἱ δὲ ἐσθίοντες
ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν
καὶ παιδίων. ³⁹ Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους
†ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια
§Μαγδαλά.

16

¹ Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ
Σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν
σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδειῖξαι αὐτοῖς. ² Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁψίας γενομένης
λέγετε, Εὐδία· πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός.
³ Καὶ πρωί, Σήμερον χειμῶν· πυρράζει γὰρ
στυγνάζων ὁ οὐρανός. *Υποκριταί, τὸ μὲν
πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν,
τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ †δύνασθε; ⁴ Γενεὰ
πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ
σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον
Ἰωνᾶ ‡τοῦ προφήτου. Καὶ καταλιπὼν αὐτούς,
ἀπῆλθε.

⁵ Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ §αὐτοῦ εἰς
τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν.
⁶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁρᾶτε καὶ
προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων

* 15:37 ἦσαν το περισσεουν των κλασματων | το περισσεουν
των κλασματων ἦσαν CT † 15:37 σπυριδας | σφυριδας WH
‡ 15:39 ενεβη | ανεβη BYZ HF § 15:39 μαγδαλα | μαγαδαν
CT * 16:3 υποκριται | — CT † 16:3 δυνασθε | δυνασθε
γνωαι ANT ‡ 16:4 του προφητου | — CT § 16:5 αυτου |
— CT

καὶ Σαδδουκαίων. ⁷ Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες ὅτι Ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. ⁸ Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν *αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ †ἐλάβετε; ⁹ Οὐπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; ¹⁰ Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας †σφυρίδας ἐλάβετε; ¹¹ Πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι οὐ περὶ ὧστων εἶπον ὑμῖν *προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων; ¹² Τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης †τοῦ ἄρτου, †ἀλλὰ ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

¹³ Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Σκαισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων, Τίνα *με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ¹⁴ Οἱ δὲ †εἶπον, Οἱ μὲν †Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ Σῆλιν· ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν, ἡ ἓνα τῶν προφητῶν. ¹⁵ Λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ¹⁶ Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων

* **16:8** αυτοις | — CT † **16:8** ελαβετε 97.4% | εχετε NA TH WH 1.7% † **16:10** σφυριδας | σφυριδας WH § **16:11** αρτου | αρτων CT * **16:11** προσεχειν | προσεχετε δε CT † **16:12** του αρτου 93.2% | των αρτων CT 1.2% † **16:12** αλλα | αλλ ANT NA²⁸ TR § **16:13** καισαρειας | καισαριας WH * **16:13** με | — CT † **16:14** ειπον | ειπαν NA SBL WH † **16:14** ιωαννην | ιωαννη WH § **16:14** ηλιαν | ηλειαν WH

Πέτρος εἶπε, Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος. ¹⁷ *Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ¹⁸ Κἀγὼ δέ σοι λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι Ἰδοῦ οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. ¹⁹ †Καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν δήσης ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσης ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²⁰ Τότε ᾤδιστεῖλατο τοῖς μαθηταῖς *αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἰπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

²¹ Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ὁ ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. ²² Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων, *Ἰλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. ²³ Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ, Ὑπαγε ὀπίσω μου,

* **16:17** και αποκριθεις | αποκριθεις δε CT † **16:19** και | — CT
 † **16:19** κλεις | κλειδας CT § **16:20** διεστειλατο | επιτιμησε WH * **16:20** αυτου | — CT † **16:20** ιησους | — CT PCK
 † **16:21** ο ιησους | ιησους χριστος WH § **16:21** απελθειν εις ιεροσολυμα | εις ιεροσολυμα απελθειν CT * **16:22** ιλεως | ειλεως TH

Σατανᾶ, σκάνδαλόν τμου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

²⁴ Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ²⁵ Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν. ²⁶ τί γὰρ ὥφελεῖται ἄνθρωπος ἔάν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; Ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ²⁷ Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. ²⁸ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσὶ τινες ὧδε ἐστῶτες, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

17

¹ Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. ² Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ

† 16:23 μου ει | ει εμου CT † 16:25 αν | εαν CT § 16:26
ωφελεται | ωφεληθησεται CT * 16:28 υμιν | υμιν οτι CT
† 16:28 ωδε εστωτες | των ωδε εστηκοτων ANT TR | των
ωδε εστωτων CT * 17:1 ιωαννην | ιωαννην WH

†ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. ³ Καὶ ἰδού, ‡ὠφθησαν αὐτοῖς §Μωσῆς καὶ *Ἡλίας, †μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. ⁴ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ, Κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, †ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ §Μωσῆ μίαν, καὶ *μίαν Ἡλίᾱ. ⁵ Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδού, νεφέλη †φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἰδού, φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· †αὐτοῦ ἀκούετε. ⁶ Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ §ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. ⁷ Καὶ *προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἥψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν, Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. ⁸ Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ †τὸν Ἰησοῦν μόνον. ⁹ Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν †ἐκ τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Μηδενὶ εἶπητε τὸ ὄραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου

† 17:2 ἐγενοντο | ἐγενετο ANT BYZ CT PCK TR ‡ 17:3
 ωφθησαν | ωφθη CT § 17:3 μωσης | μωυσης CT * 17:3
 ηλιας | ηλειας WH † 17:3 μετ αυτου συλλαλουντες |
 συλλαλουντες μετ αυτου NA SBL | συναλουντες μετ αυτου
 TH WH ‡ 17:4 ποιησωμεν | ποιησω CT § 17:4 μωση |
 μωσει ANT PCK | μωυσει CT * 17:4 μιαν ηλια | ηλια μιαν
 NA SBL TH | ηλεια μιαν WH † 17:5 φωτεινη | φωτινη WH
 ‡ 17:5 αυτου ακουετε | ακουετε αυτου CT § 17:6 επεσον |
 επεσαν CT * 17:7 προσελθων ο ιησους ηψατο αυτων και |
 προσηλθεν ο ιησους και αψαμενος αυτων CT † 17:8 τον |
 αυτον CT ‡ 17:9 εκ | απο ANT TR

ἐκ νεκρῶν ἑγείνασθῃ. ¹⁰ Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ *αὐτοῦ λέγοντες, Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι †Ἡλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; ¹¹ Ὁ δὲ ‡Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν ὁ αὐτοῖς, *Ἡλίας μὲν ἔρχεται †πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα. ¹² λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ‡Ἡλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ὅτι ἄλλα ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν· οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπὲρ αὐτῶν. ¹³ Τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ *Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.

¹⁴ Καὶ ἐλθόντων †αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν ‡αὐτόν ¹⁵ καὶ λέγων, Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς ὁπάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. ¹⁶ Καὶ προσήνεγκα αὐτόν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτόν θεραπεῦσαι. ¹⁷ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὡ γυνεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε *ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετέ μοι αὐτόν ὧδε. ¹⁸ Καὶ ἐπετίμησεν

§ 17:9 αναστη | εγερωθη NA SBL WH * 17:10 αυτου | — NA SBL WH † 17:10 ηλιαν | ηλειαν WH ‡ 17:11 ιησους | — CT § 17:11 αυτοις | — CT * 17:11 ηλιας | ηλειας WH † 17:11 πρωτον | — CT ‡ 17:12 ηλιας | ηλειας WH § 17:12 αλλα | αλλ ANT NA²⁸ PCK TH TR * 17:13 ιωαννου | ιωαννου WH † 17:14 αυτων | — CT ‡ 17:14 αυτον | αυτω TR § 17:15 πασχει 99.4% | εχει TH WH 0.6% * 17:17 εσομαι μεθ υμων | μεθ υμων εσομαι CT

αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἔθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. ¹⁹ Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον, Διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; ²⁰ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, ἽΜετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσκει ὑμῖν. ²¹ Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

²² Ἀναστρεφόμενων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, ²³ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

²⁴ Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπον, Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; ²⁵ Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε

† 17:18 εθεραπευθη | ιαθη PCK † 17:19 ειπον | ειπαν WH
 § 17:20 ιησους ειπεν | λεγει CT * 17:20 απιστιαν 97.6% |
 ολιγοπιστιαν CT 1.5% † 17:20 μεταβηθι εντευθεν | μεταβα
 ενθεν CT † 17:21 τουτο δε το γενος ουκ εκπορευεται ει
 μη εν προσευχη και νηστεια 87.7% | — CT 0.6% § 17:22
 αναστρεφομενων | συστρεφομενων CT * 17:22 εν τη
 γαλιλαια | εις την γαλιλαιαν ANT † 17:24 καπερναουμ |
 καφαρναουμ CT † 17:24 ειπον | ειπαν CT § 17:25 οτε
 εισηλθεν | οτε εισηλθον PCK | ελθοντα CT

εἰσηλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; Οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆνσον; Ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἄλλοτρίων; ²⁶ *Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν ἄλλοτρίων. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄρα γε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. ²⁷ Ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἄναβαινοντα πρῶτον ἰχθὺν ἄρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὐρήσεις στατήρα· ἐκείνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

18

¹ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; ² Καὶ προσκαλεσάμενος *ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, ³ καὶ εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῇτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ⁴ Ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. ⁵ Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται ἄπαιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· ⁶ ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν

* **17:26** λεγει αυτω ο πετρος | ειποντος δε CT † **17:27** την | — CT ‡ **17:27** αναβαινοντα | αναβαντα ANT BYZ CT PCK TR

* **18:2** ο ιησους | — CT † **18:4** ταπεινωσει | ταπεινωση TR

‡ **18:5** παιδιον τοιουτον εν | εν παιδιον τοιουτο CT

μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ὅς τις τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης.

⁷ Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ *ἐστὶν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· πλην οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἐκείνῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. ⁸ Εἰ δὲ ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν ὀκλῶν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. ⁹ Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτόν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ἐστὶ μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

¹⁰ Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἐνὸς τῶν μικρῶν τούτων, λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

¹¹ *Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. ¹² Τί ὑμῖν δοκεῖ; Ἐὰν γένηται τινὶ ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἐν ἐξ αὐτῶν· οὐχὶ ἀφαιρὲς τὰ ἐνενηκόντα ἐννέα,

§ 18:6 εἰς | επι TR | περι NA TH WH * 18:7 ἐστὶν | — NA SBL WH † 18:7 ἐκείνῳ | — CT ‡ 18:8 αὐτὰ | αὐτόν CT § 18:8 ὀκλῶν ἢ κυλλόν | κυλλόν ἢ ὀκλῶν NA SBL WH * 18:11 ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός 82.6% | — CT 1.5% † 18:12 ἀφαιρὲς | ἀφαιρῇ CT ‡ 18:12 ἐνενηκόντα | ἐννενηκόντα TR

ἐπὶ τὰ ὄρη Σπορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον·
 13 Καὶ ἐὰν γένηται εὗρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω
 ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τοῖς
 *ἐνενηκοντα ἐννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις.
 14 Οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ
 πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται
 ‡εἷς τῶν μικρῶν τούτων.

15 Ἐὰν δὲ Σάμαρτήσῃ *εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου,
 ὕπαγε †καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ
 αὐτοῦ μόνου. Ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν
 ἀδελφόν σου· 16 ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε
 μετὰ σοῦ ἓτι ἓνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος
 δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα· 17 ἐὰν
 δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, ‡εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν
 δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι
 ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. 18 Ἀμὴν
 λέγω ὑμῖν, ὅσα Σὲ ἂν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς,
 ἔσται δεδεμένα ἐν *τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἐὰν
 λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν †τῷ
 οὐρανῷ. 19 Πάλιν ‡ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο
 Σὺμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς
 πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται
 αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
 20 Οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ

§ 18:12 πορευθεῖς | και πορευθεῖς CT * 18:13 εννενηκοντα
 | εννενηκοντα TR † 18:14 υμων | μου WH ‡ 18:14 εις |
 εν CT § 18:15 αμαρτηση | αμαρτη PCK * 18:15 εις σε | —
 WH † 18:15 και | — CT PCK ‡ 18:17 ειπε | ειπον SBL WH
 § 18:18 εαν | αν TH * 18:18 τω | — CT † 18:18 τω | —
 CT ‡ 18:19 αμην | — TR § 18:19 υμων συμφωνησωσιν |
 συμφωνησωσιν εξ υμων CT

ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν.

²¹ Τότε προσελθὼν *αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, ποσάκις ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω αὐτῷ; Ἔως ἐπτάκις; ²² Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Οὐ λέγω σοι ἕως ἐπτάκις, ἰὰλλ' ἕως ἐβδομηκοντάκις ἐπτά.

²³ Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. ²⁴ Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, †προσηνέχθη §αὐτῷ εἰς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. ²⁵ Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος *αὐτοῦ παραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα †αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα †εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. ²⁶ Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ, λέγων, §Κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα *σοι ἀποδώσω. ²⁷ Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ †δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. ²⁸ Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὔρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὥφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων, Απόδος †μοι §εἶ τι ὀφείλεις. ²⁹ Πεσὼν οὖν ὁ

* **18:21** αὐτω ο πετρος ειπε | ο πετρος ειπεν αὐτω NA WH
† **18:22** αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH † **18:24** προσηνεχθη
| προσηχθη WH § **18:24** αὐτω εις | εις αὐτω WH * **18:25**
αυτου | — CT † **18:25** αυτου | — NA SBL WH † **18:25** ειχε
| εχει CT § **18:26** κυριε | — NA SBL WH * **18:26** σοι
αποδωσω | αποδωσω σοι CT † **18:27** δανειον | δανιον WH
† **18:28** μοι | — CT § **18:28** ει | ο TR

σύνδουλος αὐτοῦ *εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ
 παρεκάλει αὐτόν, λέγων, Μακροθύμησον
 ἐπ' ἐμοί, καὶ ἄποδῶσω σοι. ³⁰ Ὁ δὲ οὐκ
 ἤθελεν, †ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτόν εἰς
 φυλακὴν, ἕως §οῦ ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον.
³¹ Ἰδόντες *δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ
 γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες
 διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ
 γενόμενα. ³² Τότε προσκαλεσάμενος αὐτόν
 ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ, Δοῦλε πονηρέ,
 πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ
 παρεκάλεσάς με· ³³ οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι
 τὸν σύνδουλόν σου, ὥς †καὶ ἐγὼ σε ἠλέησα;
³⁴ Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν
 αὐτόν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὔ ἀποδῶ πᾶν
 τὸ ὀφειλόμενον §αὐτῷ. ³⁵ Οὕτω καὶ ὁ πατήρ
 μου ὁ *ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε
 ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν
 ὑμῶν †τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

19

¹ Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς
 λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας,
 καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν

* **18:29** εἰς τοὺς ποδας αὐτοῦ | — CT † **18:29** ἀποδῶσω |
 παντα ἀποδῶσω TR † **18:30** ἀλλα | ἀλλ NA²⁸ SCR § **18:30**
 ου | — NA TH WH * **18:31** δε | ουν CT † **18:31** εαυτων |
 αυτων TR † **18:33** και εγω | καγω CT § **18:34** αυτω | —
 NA SBL WH * **18:35** επουρανιος | ουρανιος CT † **18:35** τα
 παραπτωματα αυτων | — CT

τοῦ Ἰορδάνου. ² Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

³ Καὶ *προσηλθον αὐτῷ τοῖ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτόν, καὶ λέγοντες †αὐτῷ, Εἰ ἔξεστιν ὁ ἄνθρωπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; ⁴ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν *αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ †ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς, ⁵ καὶ εἶπεν, †Ἔνεκεν τούτου καταλείψει ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ *προσκοληθήσεται †τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν; ⁶ Ὡστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. Ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. ⁷ Λέγουσιν αὐτῷ, Τί οὖν †Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ ἀπολῦσαι ὁ αὐτήν; ⁸ Λέγει αὐτοῖς ὅτι *Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτω. ⁹ Λέγω δὲ ὑμῖν †ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, †μὴ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· ὁ

* 19:3 προσηλθον | προσηλθαν WH † 19:3 οἱ | — CT † 19:3 αὐτῷ | — CT § 19:3 ἀνθρωπῷ | — WH * 19:4 αὐτοῖς | — CT † 19:4 ποιήσας | κτίσας CT † 19:5 ἐνεκεν | ἐνεκα CT § 19:5 πατέρα | πατέρα αὐτοῦ ANT BYZ PCK * 19:5 προσκοληθήσεται | κοληθήσεται ANT BYZ CT † 19:5 τῇ γυναικὶ | πρὸς τὴν γυναῖκα PCK † 19:7 μωσῆς | μωυσῆς CT § 19:7 αὐτήν | — WH * 19:8 μωσῆς | μωυσῆς CT † 19:9 ὅτι | — TH † 19:9 μὴ | εἰ μὴ TR § 19:9 καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται | — NA WH

ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται.

¹⁰ Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ *αὐτοῦ, Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. ¹¹ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. ¹² Εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω· καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω.

¹³ Τότε †προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα στας χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξεται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ¹⁴ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἔλθεῖν πρὸς με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ¹⁵ Καὶ ἐπιθεὶς *αὐτοῖς τὰς χεῖρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.

¹⁶ Καὶ ἰδού, †εἷς προσελθὼν ‡εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε ὁ ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα *ἔχω ζωὴν αἰώνιον; ¹⁷ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τί με †λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς,

* **19:10** αὐτου | — SBL WH † **19:11** τουτον | — WH ‡ **19:13** προσηνεχθη | προσηνεχθησαν CT § **19:13** τας χειρας επιθη αυτοις | επιθη αυτοις τας χειρας ANT * **19:15** αυτοις τας χειρας | τας χειρας αυτοις ANT CT † **19:16** εις | εις τις PCK ‡ **19:16** ειπεν αυτω | αυτω ειπε CT § **19:16** αγαθε | — CT * **19:16** εχω | σχω CT † **19:17** λεγεις αγαθον ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος 97.7% | ερωτας περι του αγαθου εις εστιν ο αγαθος CT 0.2%

ὁ Θεός. Εἰ δὲ θέλεις †εἰσελθεῖν εἰς τὴν
ζωὴν, §τήρησον τὰς ἐντολάς. ¹⁸ Λέγει αὐτῷ,
Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς *εἶπε, Τὸ Οὐ φονεύσεις· οὐ
μοιχεύσεις· οὐ κλέψεις· οὐ ψευδομαρτυρήσεις·
¹⁹ τίμα τὸν †πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καί,
ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.
²⁰ Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος, †Πάντα ταῦτα
§εφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ;
²¹ Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι,
ὑπάγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς
*πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν τούρανῳ·
καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι. ²² Ἀκούσας δὲ ὁ
νεανίσκος τὸν †λόγον ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν
γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

²³ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι §δυσκόλως πλούσιος
εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
²⁴ Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστι
κάμηλον διὰ *τρυπήματος ῥαφίδος †διελθεῖν,
ἢ πλούσιον †εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ

† **19:17** εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν | εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν
CT § **19:17** τηρησον | τηρει WH * **19:18** ειπε | εφη
WH † **19:19** πατερα | πατερα σου TR † **19:20** παντα
ταυτα | ταυτα παντα WH § **19:20** εφυλαξαμην εκ νεοτητος
μου | εφυλαξα CT * **19:21** πτωχοις | τοις πτωχοις NA TH
WH † **19:21** ουρανῳ | ουρανοις CT † **19:22** λογον |
λογον τουτου WH § **19:23** δυσκολως πλουσιος | πλουσιος
δυσκολως CT * **19:24** τρυπηματος | τρηματος WH † **19:24**
διελθειν | εἰσελθειν SBL WH † **19:24** εἰς τὴν βασιλειαν του
θεου εἰσελθειν | εἰσελθειν εἰς τὴν βασιλειαν του θεου NA TH
| εἰς τὴν βασιλειαν του θεου SBL WH

εἰσελθεῖν. ²⁵ Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ
 τοῦ ἐξεπλήσσουντο σφόδρα, λέγοντες, Τίς
 ἄρα δύναται σωθῆναι; ²⁶ Ἐμβλέψας δὲ ὁ
 Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο
 ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα *δυνατά.
²⁷ Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Ἰδού,
 ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν
 σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; ²⁸ Ὁ δὲ Ἰησοῦς
 εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ
 ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ ἡπαλιγγενεσίᾳ
 ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου
 δόξης αὐτοῦ, †καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα
 θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ
 Ἰσραὴλ. ²⁹ Καὶ πᾶς ὃς ἀφήκεν οἰκίαν, ἢ
 ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα,
 *ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν τοῦ
 ἰσχυροῦ μου, †ἐκατονταπλασίονα ἑλήψεται,
 καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. ³⁰ Πολλοὶ δὲ
 ἔχουνται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

20

¹ Ὅμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
 ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα
 πρῶτῳ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα

§ 19:25 αὐτου | — CT * 19:26 δυνατα | δυνατα εστι
 ANT BYZ TR † 19:28 παλιγγενεσια | παλιγγενεσια TH WH
 † 19:28 καθισεσθε | καθησεσθε CT § 19:29 ος | οστις CT
 * 19:29 η γυναικα | — NA WH † 19:29 ονοματος μου | εμου
 ονοματος WH † 19:29 εκατονταπλασιονα | πολλαπλασιονα
 WH § 19:29 ληψεται | λημψεται CT

αὐτοῦ. ² *Καὶ συμφωνήσας μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. ³ Καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἐστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς· ⁴ †καὶ ἐκείνοις εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν. ⁵ Οἱ δὲ ἀπηλθον. Ὡς πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ *ἐνάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως. ⁶ Περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἐστῶτας †ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί ὥδε ἐστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; ⁷ Λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, †καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε.

⁸ Ὅψιας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ, Κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος *αὐτοῖς τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. ⁹ †Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. ¹⁰ †Ἐλθόντες δὲ οἱ πρώτοι ἐνόμισαν ὅτι

* **20:2** καὶ συμφωνήσας | συμφωνήσας δε CT TR † **20:3** τριτην | την τριτην TR † **20:4** καὶ ἐκεῖνοις | κακεῖνοις TR
 § **20:5** παλιν | παλιν δε NA TH WH * **20:5** ἐνατην | ἐννατην
 TR † **20:6** ὡραν | — CT † **20:6** ἀργους | — CT § **20:7**
 καὶ ο εαν η δικαιον ληψεσθε | — CT * **20:8** αυτοις | — WH
 † **20:9** καὶ ἐλθοντες | ἐλθοντες δε WH † **20:10** ἐλθοντες δε
 | καὶ ἐλθοντες CT

Ἐπλείονα *λήψονται· καὶ ἔλαβον †καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηναρίον. ¹¹ Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου, ¹² λέγοντες †ὅτι Οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ᾤησάν τε αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. ¹³ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς *εἶπεν ἐνὶ αὐτῶν, Ἐταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; ¹⁴ Ἄρον τὸ σὸν καὶ ὑπάγε· θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί. ¹⁵ †Ἡ οὐκ ἔξεστί μοι †ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; Ὡς οὐκ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ἐστίν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθὸς εἰμι; ¹⁶ Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι· *πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

¹⁷ †Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητάς κατ' ἰδίαν †ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ¹⁸ Ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, ¹⁹ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς

§ 20:10 πλείονα | πλείον CT * 20:10 ληψονται | λημψονται CT † 20:10 και αυτοι ανα δηναριον | το ανα δηναριον και αυτοι CT † 20:12 οτι | — CT § 20:12 ημιν αυτους | αυτους ημιν SBL WH * 20:13 ειπεν ενι αυτων | ενι αυτων ειπεν CT † 20:15 η | — SBL WH † 20:15 ποιησαι ο θελω | ο θελω ποιησαι CT § 20:15 ει | η CT * 20:16 πολλοι γαρ εισι κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι 97.5% | — CT 1.4% † 20:17 και αναβαινων ο | μελλων δε αναβαινειν WH † 20:17 εν τη οδω και | και εν τη οδω CT

ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἡ ἀναστήσεται.

²⁰ Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι *παρ' αὐτοῦ.

²¹ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Τί θέλεις; Λέγει αὐτῷ, Εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν ἔσου, καὶ εἷς ἐξ ἐνωνύμων ἔσου, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

²² Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, ἥ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; Λέγουσιν αὐτῷ, Δυνάμεθα.

²³ *Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, ἥ καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἐνωνύμων ἔμου οὐκ ἔστιν ἔμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου.

²⁴ Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἡγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν.

²⁵ Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν, Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

²⁶ Οὐχ οὕτω *δὲ

§ 20:19 ἀναστήσεται | εγερθήσεται CT * 20:20 παρ | απ NA TH WH † 20:21 σου | — WH ‡ 20:21 σου | — TR § 20:22 ἡ το βάπτισμα ο εγω βαπτίζομαι βαπτισθηναι | και το βάπτισμα ο εγω βαπτίζομαι βαπτισθηναι TR | — CT * 20:23 και | — CT † 20:23 και το βάπτισμα ο εγω βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε | — CT ‡ 20:23 μου | — CT § 20:23 εμον | εμον τουτο NA * 20:26 δε | — ANT CT

†ἔσται †ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς §ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι *ἔσται ὑμῶν διάκονος· ²⁷ καὶ ὃς †ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, †ἔστω ὑμῶν δοῦλος· ²⁸ ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

²⁹ Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Σ'Ιεριχώ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. ³⁰ Καὶ ἰδοὺ, δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν, λέγοντες, *Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, †υἱὸς †Δαυίδ. ³¹ Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν. Οἱ δὲ μεῖζον §ἔκραζον, λέγοντες, *Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, †υἱὸς †Δαυίδ. ³² Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτούς, καὶ εἶπε, Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν; ³³ Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἵνα §ανοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. ³⁴ Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἤψατο τῶν *ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν †αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

† 20:26 εσται | εστιν WH † 20:26 εν | — PCK § 20:26 εαν | αν SBL TH WH * 20:26 εσται | εστω TR † 20:27 εαν | αν CT † 20:27 εστω | εσται ANT CT PCK § 20:29 ιεριχω | ιερειχω TH WH * 20:30 ελεησον ημας κυριε | κυριε ελεησον ημας SBL WH | ελεησον ημας ιησου TH † 20:30 υιος | υιε TH † 20:30 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 20:31 εκραζον | εκραξαν CT * 20:31 ελεησον ημας κυριε | κυριε ελεησον ημας SBL TH WH † 20:31 υιος | υιε TH † 20:31 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 20:33 ανοιχθωσιν ημων οι οφθαλμοι | ανοιγωσιν οι οφθαλμοι ημων CT * 20:34 οφθαλμων | ομματων CT † 20:34 αυτων οι οφθαλμοι | — CT

21

¹ Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς *Βηθσφαγὴ †πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν, τότε ‡ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητάς, ² λέγων αὐτοῖς, §Πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν *ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ †εὐθέως εὐρήσετε ὄνον δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι. ³ Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι Ὁ Κύριος αὐτῶν χρειαν ἔχει· ‡εὐθέως δὲ §ἀποστέλλει αὐτούς. ⁴ Τοῦτο δὲ *ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος,

⁵ Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών,
Ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι,
πραῦς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον
καὶ †πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου.

⁶ Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταί, καὶ ποιήσαντες καθὼς ‡προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ⁷ ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον· καὶ ἐπέθηκαν §ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια *αὐτῶν, καὶ †ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. ⁸ Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος

* **21:1** βηθσφαγῇ | βηθσφαγῇ BYZ CT TR † **21:1** πρὸς | εἰς NA SBL WH ‡ **21:1** ο | — NA SBL WH § **21:2** πορευθητε | πορευεσθε CT * **21:2** απεναντι | κατεναντι CT † **21:2** ευθεως | ευθυς WH ‡ **21:3** ευθεως | ευθυς CT § **21:3** αποστέλλει | αποστέλει CT TR * **21:4** ολον | — CT † **21:5** πωλον | επι πωλον CT ‡ **21:6** προσεταξεν | συνεταξεν NA SBL WH § **21:7** επανω | επ CT * **21:7** αυτων | — CT † **21:7** επεκαθισεν | επεκαθισαν SCR

ἔστρωσαν †ἐαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννουν ἐν τῇ ὁδῷ. ⁹ Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ ᾤπροάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες,

Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ *Δαυίδ·

εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

¹⁰ Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα, Τίς ἐστὶν οὗτος; ¹¹ Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ †Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας.

¹² Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν *τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς.

¹³ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Γέγραπται, Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἔποιήσατε σπήλαιον ληστῶν.

† **21:8** ἐαυτῶν | αὐτῶν PCK § **21:9** προαγοντες | προαγοντες αυτον CT * **21:9** δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † **21:11** ιησους ο προφητης | ο προφητης ιησους CT † **21:11** ναζαρετ | ναζαρεθ CT SCR § **21:12** ο | — CT * **21:12** του θεου 96.3% | — CT 3.4% † **21:13** εποιησατε | ποιειτε CT

14 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ †χωλοὶ καὶ τυφλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. 15 Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε, καὶ τοὺς παῖδας σκράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ *Δαυίδ, ἠγανάκτησαν, 16 καὶ †εἶπον αὐτῷ, Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι

Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων
κατηρτίσω αἶνον;

17 Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἡύλίσθη ἐκεῖ.

18 †Πρωίας δὲ σῆπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπεΐνασε. 19 Καὶ ἰδὼν συκὴν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὔρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ, *Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκὴ. 20 Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκὴ; 21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, Ἀρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν,

† 21:14 χωλοι και τυφλοι | τυφλοι και χωλοι CT TR § 21:15
κραζοντας | τους κραζοντας CT * 21:15 δαυιδ | δαβιδ HF TR
| δαυειδ TH WH † 21:16 ειπον | ειπαν CT † 21:18 πρωιας
| πρωι CT § 21:18 επαναγων | επαναγαγων WH * 21:19
μηκετι | ου μηκετι WH

γενήσεται. ²² Καὶ πάντα ὅσα †ἐὰν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, πιστεύοντες, ‡λήψεσθε.

²³ Καὶ §ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερόν, *προσηλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; Καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ²⁴ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. ²⁵ Τὸ βάπτισμα †Ἰωάννου πόθεν ἦν; Ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ διελογίζοντο ‡παρ' ἐαυτοῖς, λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν, Διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ²⁶ Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ §ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. ²⁷ Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ *εἶπον, Οὐκ οἶδαμεν. Ἐφη αὐτοῖς καὶ αὐτός, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

²⁸ Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; †Ἄνθρωπος εἶχε τέκνα δύο, ‡καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπε, Τέκνον, ὕπαγε, σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί §μου.

† 21:22 εαν | αν BYZ CT TR ‡ 21:22 ληψεσθε | λημψεσθε CT § 21:23 ελθοντι αυτω | ελθοντος αυτου CT * 21:23 προσηλθον | προσηλθαν WH † 21:25 ιωαννου | το ιωαννου NA SBL TH | το ιωανου WH ‡ 21:25 παρ | εν NA SBL WH § 21:26 εχουσι τον ιωαννην ως προφητην | ως προφητην εχουσι τον ιωαννην NA SBL TH | ως προφητην εχουσι τον ιωαννην WH * 21:27 ειπον | ειπαν NA SBL WH † 21:28 ανθρωπος | ανθρωπος τις ANT PCK ‡ 21:28 και | — SBL WH § 21:28 μου | — CT

29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, *Οὐ θέλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθε. 30 †Καὶ προσελθὼν τῷ ‡δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, §Εγώ, κύριε· καὶ οὐκ ἀπῆλθε. 31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρός; Λέγουσιν *αὐτῷ, Ὁ †πρῶτος. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 32 Ἦλθε γὰρ ‡πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες §οὺ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. Ἄνθρωπός *τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὥρυξεν ἐν αὐτῷ ληνόν, καὶ ὠκοδόμησε πύργον, καὶ †ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. 34 Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. 35 Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ‡ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν,

* 21:29 ου θελω υστερον δε μεταμεληθεις | εγω κυριε και ουκ
 WH † 21:30 και προσελθων | προσελθων δε CT ‡ 21:30
 δευτερω | ετερω BYZ HF NA PCK § 21:30 εγω κυριε και
 ουκ | ου θελω υστερον μεταμεληθεις WH * 21:31 αυτω |
 — CT † 21:31 πρωτος | υστερος WH ‡ 21:32 προς υμας
 ιωαννης | ιωαννης προς υμας NA SBL TH | ιωαννης προς υμας
 WH § 21:32 ου | ουδε CT * 21:33 τις | — BYZ CT † 21:33
 εξεδото | εξεδετο NA SBL WH ‡ 21:35 εδειραν | εδηραν PCK

ὄν δὲ ἐλιθοβόλησαν. ³⁶ Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. ³⁷ Ὑστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων, Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. ³⁸ Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡσκατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ³⁹ Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. ⁴⁰ Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; ⁴¹ Λέγουσιν αὐτῷ, Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα *ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.

⁴² Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς,

Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·
παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη,
καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;

⁴³ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθναι ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. ⁴⁴ Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

§ 21:38 κατασχωμεν | σχωμεν CT * 21:41 εκδωσεται | εκδοσεται TR

45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει. 46 Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, †ἐπειδὴ ὥς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

22

1 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν *αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς, λέγων, 2 Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 3 καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. 4 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων, Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις. Ἰδού, τὸ ἄριστόν μου †ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἔτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. 5 Οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ‡ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, §ὁ δὲ *εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ. 6 οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. 7 †Καὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε. 8 Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος ἔτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ

† 21:46 ἐπειδὴ ὥς | ἐπεὶ εἰς CT * 22:1 αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς | ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς CT † 22:4 ἡτοίμασα | ἡτοιμακα CT ‡ 22:5 ο | ος CT § 22:5 ο | ος CT * 22:5 εἰς | ἐπὶ CT † 22:7 καὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος | ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς TR | ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ANT | ὁ δὲ βασιλεὺς CT

ἦσαν ἄξιοι. ⁹ Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους †ἂν εὔρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. ¹⁰ Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὄσους εὔρον, πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς· καὶ ἐπλήσθη ὁ *γάμος ἀνακειμένων.

¹¹ Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου. ¹² καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφιμώθη. ¹³ Τότε †εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις, Λήσαντες αὐτοῦ †πόδας καὶ χεῖρας, ὦρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων. ¹⁴ Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

¹⁵ Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. ¹⁶ Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν, *λέγοντες, Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων. ¹⁷ †Εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ;

† 22:9 αν | εαν ANT BYZ CT § 22:10 οσους | ους CT * 22:10 γαμος | νυμφων WH † 22:13 ειπεν ο βασιλευς | ο βασιλευς ειπε CT † 22:13 ποδας και χειρας | χειρας και ποδας BYZ PCK § 22:13 αρατε αυτον και εκβαλετε | εκβαλετε αυτον NA SBL WH * 22:16 λεγοντες | λεγοντας TH WH † 22:17 ειπε | ειπον SBL WH

Ἐξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὐ; ¹⁸ Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπε, Τί με πειράζετε, ὑποκριταί; ¹⁹ Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. Οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. ²⁰ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; ²¹ Λέγουσιν αὐτῷ, Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς, Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. ²² Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ᾤπηλθον.

²³ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, *οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, ²⁴ λέγοντες, Διδάσκαλε, †Μωσῆς εἶπεν, Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ²⁵ Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἐπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος †γαμήσας ἐτελεύτησε· καὶ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ²⁶ Ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἐπτὰ. ²⁷ Ὑστερον δὲ πάντων ἀπέθανε §καὶ ἡ γυνή. ²⁸ Ἐν τῇ *οὖν ἀναστάσει, τίνος τῶν ἐπτὰ ἔσται †γυνή; Πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν.

²⁹ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,

† 22:21 αὐτω | — WH § 22:22 ἀπηλθον | ἀπηλθαν CT
 * 22:23 οἱ | — BYZ CT † 22:24 μωσης | μωυσης CT † 22:25
 γαμησας | γημας CT § 22:27 και | — CT * 22:28 ουν
 ἀναστασει | ἀναστασει ουν CT † 22:28 γυνη | η γυνη ANT

Πλανᾷσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. ³⁰ Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε †ἐκγαμίζονται, §ἀλλ' ὡς ἄγγελοι *τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσι. ³¹ Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, λέγοντος, ³² Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ; Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς †Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. ³³ Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

³⁴ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. ³⁵ Καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικός, πειράζων αὐτόν, §καὶ λέγων, ³⁶ Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; ³⁷ Ὁ δὲ *Ἰησοῦς †ἔφη αὐτῷ, Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ἐν ὅλῃ †καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ §ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. ³⁸ Αὕτη ἐστὶ *πρῶτη καὶ μεγάλη ἐντολή. ³⁹ Δευτέρα †δὲ ὁμοία †αὐτῇ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ⁴⁰ Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος §καὶ οἱ προφῆται

† 22:30 εκγαμίζονται | γαμίζονται CT § 22:30 ἀλλ | ἀλλα HF * 22:30 του θεου | θεου ANT SBL TH | — NA WH † 22:30 ουρανῳ | τῷ ουρανῳ CT † 22:32 θεος | — CT § 22:35 και λεγων | — CT * 22:37 ιησους | — CT † 22:37 εφη | ειπεν TR † 22:37 καρδια | τη καρδια ANT NA PCK SBL TH TR § 22:37 ψυχη | τη ψυχη ANT CT PCK TR * 22:38 πρωτη και μεγαλη | η μεγαλη και πρωτη CT † 22:39 δε | — TH WH † 22:39 αὐτῇ | αὕτη BYZ PCK WH § 22:40 και οι προφηται κρεμανται | κρεμαται και οι προφηται CT

κρέμονται.

⁴¹ Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ⁴² λέγων, Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; Τίνος υἱὸς ἐστι; Λέγουσιν αὐτῷ, Τοῦ *Δαυίδ. ⁴³ Λέγει αὐτοῖς, Πῶς οὖν †Δαυὶδ ἐν πνεύματι ‡Κύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων,

⁴⁴ Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου,
Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου *ὑποπόδιον
τῶν ποδῶν σου;

⁴⁵ Εἰ οὖν †Δαυὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; ⁴⁶ Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ‡αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

23

¹ Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ² λέγων, Ἐπὶ τῆς *Μωσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. ³ πάντα οὖν ὅσα †εἶπεν

* **22:42** δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † **22:43**
δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH ‡ **22:43** κυριον αυτον
καλει | καλει αυτον κυριον NA SBL WH | καλει κυριον αυτον
TH § **22:44** ο | — CT * **22:44** υποποδιον | υποκατω CT
† **22:45** δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH ‡ **22:46** αυτω
αποκριθηναι | αποκριθηναι αυτω CT PCK * **23:2** μωσεως |
μωυσεως CT † **23:3** εαν | αν TH TR

ὕμῖν †τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε, λέγουσι γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσι. ⁴ Δεσμεύουσι §γὰρ φορτία βαρέα *καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, †τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι †κινῆσαι αὐτά. ⁵ Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσι §δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα *τῶν ἱματίων αὐτῶν. ⁶ φιλοῦσί †τε τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, ⁷ καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, †Ραββί, ραββί· ⁸ ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε §Ραββί· εἷς γὰρ *ἐστὶν ὑμῶν ὁ †καθηγητής, †ὁ Χριστός· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. ⁹ Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γὰρ ἐστὶν §ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ *ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ¹⁰ Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· †εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ

† 23:3 τηρεῖν τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε 95% | ποιήσατε καὶ τηρεῖτε CT 0.5% § 23:4 γὰρ | δε CT * 23:4 καὶ δυσβάστακτα | — SBL WH † 23:4 τῷ δε | αὐτοὶ δε τῷ CT † 23:4 κινῆσαι | κεινῆσαι TH § 23:5 δε | γὰρ ANT CT * 23:5 τῶν ἱματίων αὐτῶν | — CT † 23:6 τε | δε ANT CT † 23:7 ραββὶ ραββὶ | ραββὶ NA SBL | ραββὶ TH WH § 23:8 ραββὶ | ραββὶ TH WH * 23:8 ἐστὶν ὑμῶν | ὑμῶν ἐστὶν ANT † 23:8 καθηγητῆς | διδασκαλὸς ANT CT PCK † 23:8 ὁ χριστός | — CT § 23:9 ὁ πατὴρ ὑμῶν | ὑμῶν ὁ πατὴρ CT * 23:9 ἐν τοῖς οὐρανοῖς | οὐρανόσ CT † 23:10 εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθηγητῆς | εἷς γὰρ ἐστὶν ὑμῶν ὁ καθηγητῆς PCK | ὅτι καθηγητῆς ὑμῶν ἐστὶν εἷς CT

καθηγητής, ὁ Χριστός. ¹¹ Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔξεται ὑμῶν διάκονος. ¹² Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτόν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτόν, ὑψωθήσεται.

¹³ Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι ἑκατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα.

¹⁴ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.

¹⁵ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἓνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.

¹⁶ Οὐαὶ ὑμῖν, ὀδηγοὶ τυφλοί, οἱ λέγοντες, Ὅς ἂν ὁμόση ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ’

‡ 23:11 εσται | εστω PCK § 23:13 κατεσθίετε τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχομενοι δια τουτο ληψεσθε περισσοτερον κριμα ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι κλειετε την βασιλειαν των ουρανων εμπροσθεν των ανθρωπων υμεις γαρ ουκ εισερχεσθε ουδε τους εισερχομενους αφιετε εισελθειν | κλειετε την βασιλειαν των ουρανων εμπροσθεν των ανθρωπων υμεις γαρ ουκ εισερχεσθε ουδε τους εισερχομενους αφιετε εισελθειν ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι κατεσθιετε τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχομενοι δια τουτο ληψεσθε περισσοτερον κριμα SCR | κλειετε την βασιλειαν των ουρανων εμπροσθεν των ανθρωπων υμεις γαρ ουκ εισερχεσθε ουδε τους εισερχομενους αφιετε εισελθειν CT

ἂν ὁμόση ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει.
¹⁷ Μωροὶ καὶ τυφλοί· τίς γὰρ μεΐζων ἐστίν,
ὁ χρυσός, ἢ ὁ ναὸς ὁ *ἀγιάζων τὸν χρυσόν;
¹⁸ Καί, Ὅς ἔὰν ὁμόση ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ,
οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ δώρῳ τῷ
ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. ¹⁹ ‡Μωροὶ καὶ τυφλοί·
τί γὰρ μεΐζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον
τὸ ἀγιάζον τὸ δῶρον; ²⁰ Ὁ οὖν ὁμόσας ἐν
τῷ θυσιαστηρίῳ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι
τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· ²¹ καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ
ναῷ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ σκατοικῆσαντι
αὐτόν· ²² καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμνύει ἐν
τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω
αὐτοῦ.

²³ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ
τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ
βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ *τὸν
ἔλεον καὶ τὴν πίστιν· †ταῦτα ἔδει ποιῆσαι,
κάκεῖνα μὴ ‡ἀφιέναι. ²⁴ Ὁδηγοὶ τυφλοί, σοὶ
διυλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον
καταπίνοντες.

²⁵ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ
ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν
δὲ γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ *ἀδικίας.

* **23:17** αγιαζων | αγιασας CT † **23:18** εαν | αν ANT
CT ‡ **23:19** μωροι και | — CT § **23:21** κατοικησαντι |
κατοικουντι CT TR * **23:23** τον ελεον | το ελεος CT † **23:23**
ταυτα | ταυτα δε ANT NA TH WH ‡ **23:23** αφιεναι | αφειναι
WH § **23:24** οι | — WH * **23:25** αδικιας | ακρασιας CT TR

26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου †καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς ‡αὐτῶν καθαρόν.

27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιameνοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. 28 Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ §μεστοὶ ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.

29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, 30 καὶ λέγετε, Εἰ *ἡμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν †ἡμεν ‡κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν.

31 Ὡστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοὶ ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφῆτας· 32 καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.

33 Ὅφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης; 34 Διὰ τοῦτο, ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφῆτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· §καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· 35 ὅπως ἔλθῃ

† 23:26 καὶ τῆς παροψίδος | — NA ‡ 23:26 αὐτῶν | αὐτοῦ
 NA SBL WH § 23:28 μεστοὶ ἐστε | ἐστε μεστοὶ CT * 23:30
 ἡμεν | ἡμεθα CT † 23:30 ἡμεν | ἡμεθα CT ‡ 23:30 κοινωνοὶ
 αὐτῶν | αὐτῶν κοινωνοὶ NA SBL WH § 23:34 καὶ | — CT

ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον *ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. ³⁶ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἕξει †πάντα ταῦτα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.

³⁷ Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ σὺ ἀποκτένουσα τοὺς προφῆτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον *ἐπισυναγεί ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠελησάτε. ³⁸ Ἰδοὺ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν †ἐρημος. ³⁹ Λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μὴ με ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

24

¹ Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς *ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ †προσηλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδειῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. ² Ὁ δὲ †Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ βλέπετε σπάντα

* **23:35** εκχυννομενον | εκχυννομενον CT † **23:36** οτι | — CT TR † **23:36** παντα ταυτα | ταυτα παντα ANT BYZ NA SBL TR WH § **23:37** αποκτενουσα | αποκτεινουσα BYZ CT TR | αποκτεννουσα ANT * **23:37** επισυναγει ορνις | ορνις επισυναγει CT † **23:37** εαυτης | αυτης CT † **23:38** ερημος | — WH * **24:1** επορευετο απο του ιερου | απο του ιερου επορευετο CT † **24:1** προσηλθον | προσηλθον αυτω PCK † **24:2** ιησους | αποκριθεις CT § **24:2** παντα ταυτα | ταυτα παντα ANT BYZ CT

ταῦτα; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς *οὐ καταλυθήσεται.

³ Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες, †Εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας, καὶ ‡τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος; ⁴ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. ⁵ Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ἐγὼ εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς πλανήσουσι. ⁶ §Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ *πάντα γενέσθαι, ἀλλ' οὐπω ἐστὶ τὸ τέλος. ⁷ Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ἔσονται λιμοὶ †καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. ⁸ Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων.

⁹ Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς. Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. ¹⁰ Καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί, καὶ ἀλλήλους παραδώσουσι, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. ¹¹ Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσι πολλούς. ¹² Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. ¹³ ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. ¹⁴ Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς

* 24:2 ου | ου μη TR † 24:3 ειπε | ειπον SBL WH ‡ 24:3 της | — CT § 24:6 μελλησετε | μελησετε PCK * 24:6 παντα 92.3% | — CT 1% † 24:7 και λοιμοι | — CT

βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένην εἰς μαρτύριον
πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν· καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος.

¹⁵ Ὅταν οὖν ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα τῆς
ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ
προφήτου, †ἐστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ—ὁ
ἀναγινώσκων νοεῖτω— ¹⁶ τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
φευγέτωσαν ὧς ἐπὶ τὰ ὄρη· ¹⁷ ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος
μὴ *καταβαινέτω ἄραι †τὰ ἐκ τῆς οἰκίας
αὐτοῦ· ¹⁸ καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω
ὀπίσω ἄραι †τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. ¹⁹ Οὐαὶ δὲ ταῖς
ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις
ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ²⁰ Προσεύχεσθε δὲ
ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ
ἑσαββάτω. ²¹ Ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη,
οἷα οὐ γέγονεν ἀπ’ ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν,
οὐδ’ οὐ μὴ γένηται. ²² Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν
αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ·
διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ
ἡμέραι ἐκεῖναι. ²³ Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ,
Ἰδοὺ, ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε.
²⁴ Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ
ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα
καὶ τέρατα, ὥστε *πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ
τοὺς ἐκλεκτούς. ²⁵ Ἰδοὺ, προεῖρηκα ὑμῖν.
²⁶ Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, Ἰδοὺ, ἐν τῇ ἐρήμῳ
ἐστί, μὴ ἐξέλθῃτε· Ἰδοὺ, ἐν τοῖς ταμείοις,

† **24:15** ἐστως | ἐστος CT ST § **24:16** ἐπὶ | εἰς NA TH WH

* **24:17** καταβαινέτω | καταβατω CT † **24:17** τα | τι TR

† **24:18** τα ἱματια | το ἱματιον CT PCK § **24:20** σαββατω |

ἐν σαββατω TR * **24:24** πλανησαι | πλανάσθαι WH

μὴ πιστεύσητε. ²⁷ Ὡσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται †καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ²⁸ Ὅπου ‡γὰρ ἐὰν ᾦ τὸ πτώμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἄετοί.

²⁹ Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὃ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. ³⁰ Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν στω οὐρανῶ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ³¹ Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος *φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἁκρων οὐρανῶν ἕως †ἁκρων αὐτῶν.

³² Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἀπαλός, καὶ τὰ φύλλα ἐκφύη, ‡γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· ³³ οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε σταῦτα πάντα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις.

³⁴ Ἀμὴν λέγω *ὕμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ

† 24:27 καὶ | — BYZ CT HF ‡ 24:28 γὰρ | — CT § 24:30
 τω | — NA TH WH * 24:31 φωνῆς | — NA SBL WH † 24:31
 ακρων | των ακρων CT ‡ 24:32 γινωσκετε | γινωσκεται
 PCK § 24:33 ταυτα παντα | παντα ταυτα BYZ NA SBL TR
 WH * 24:34 υμιν | υμιν οτι CT

αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. ³⁵ Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ †παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.

³⁶ Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ †ώρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν σούρανων, εἰ μὴ ὁ πατήρ *μου μόνος. ³⁷ Ὡσπερ †δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται †καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ³⁸ Ὡσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς *ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ †ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, ³⁹ καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἥλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἤρην ἅπαντας, οὕτως ἔσται †καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ⁴⁰ Τότε ἑδύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· *ὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ †ὁ εἷς ἀφίεται. ⁴¹ Δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ †μύλῳ· μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται. ⁴² Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποῖα ἑώρα ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται. ⁴³ Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἤδει ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν

† 24:35 παρελευσονται | παρελευσεται CT † 24:36 ωρας | της ωρας TR § 24:36 ουρανων 93.8% | ουρανων ουδε ο υιος CT 6.1% * 24:36 μου | — CT † 24:37 δε | γαρ CT † 24:37 και | — CT § 24:38 ωσπερ | ως CT * 24:38 ημεραις | ημεραις εκειναις NA WH † 24:38 εκγαμίζοντες | γαμίζοντες CT † 24:39 και | — WH § 24:40 δυο εσονται | εσονται δυο WH * 24:40 ο | — CT † 24:40 ο | — CT † 24:41 μυλωνι | μυλω CT § 24:42 ωρα | ημερα CT

εἶασε *διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. ⁴⁴ Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

⁴⁵ Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος παύτοῦ ἐπὶ τῆς ἑσθειας αὐτοῦ, τοῦ *διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφήν ἐν καιρῷ; ⁴⁶ Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ἵποιοντα οὕτως. ⁴⁷ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ⁴⁸ Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔλθεῖν, ⁴⁹ καὶ ἄρξεται τύπτειν τοὺς *συνδούλους, ἵεσθίειν δὲ καὶ πίνειν μετὰ τῶν μεθυόντων, ⁵⁰ ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γινώσκει, ⁵¹ καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

25

¹ Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι

* **24:43** διορυγῆναι | διορυχθῆναι NA SBL WH † **24:44** ὥρα ου δοκεῖτε | ου δοκεῖτε ὥρα CT ‡ **24:45** αὐτοῦ | — CT § **24:45** ἑσθειας | οικειας CT * **24:45** διδοναι | δουναι CT † **24:46** ποιουντα οὕτως | οὕτω ποιουντα CT ‡ **24:48** ο κυριος μου | μου ο κυριος CT § **24:48** ἐλθεῖν | — CT * **24:49** συνδούλους | συνδούλους αὐτοῦ ANT CT † **24:49** εσθιειν δε και πινειν | εσθιειν τε και πινειν PCK | εσθη δε και πινη ANT CT

τὰς λαμπάδας *αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς
†ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. ² Πέντε δὲ †ῆσαν
ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι, καὶ αἱ πέντε μωραί.
³ *Αἵτινες μωραί, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας
†αὐτῶν, οὐκ ἔλαβον μεθ' ἐαυτῶν ἔλαιον·
⁴ αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς
ἀγγείοις †αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων ὁ αὐτῶν.
⁵ Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν
πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. ⁶ Μέσης δὲ νυκτός
κραυγὴ γέγονεν, Ἰδοὺ, ὁ νυμφίος *ἔρχεται,
ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν †αὐτοῦ. ⁷ Τότε
ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ
ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας †αὐτῶν. ⁸ Αἱ δὲ
μωραὶ ταῖς φρονίμοις Σεῖπον, Δότε ἡμῖν ἐκ
τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν
σβέννυνται. ⁹ Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι,
λέγουσαι, Μήποτε *οὐκ †άρκεσθαι ἡμῖν καὶ ὑμῖν·
πορεύεσθε †δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας
καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. ¹⁰ Ἀπερχομένων δὲ
αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ
ἔτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους,
καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. ¹¹ Ὑστερον δὲ ἔρχονται
καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι, Κύριε,

* 25:1 αὐτων | εαυτων CT † 25:1 απαντησιν | υπαντησιν CT
† 25:2 ησαν εξ αυτων | εξ αυτων ησαν CT § 25:2 φρονιμοι
και αι πεντε μωραι | μωραι και πεντε φρονιμοι CT * 25:3
αιτινες | αι γαρ CT † 25:3 αυτων | εαυτων ANT TR † 25:4
αυτων | — CT § 25:4 αυτων | εαυτων NA SBL WH * 25:6
ερχεται | — CT † 25:6 αυτου | — WH † 25:7 αυτων |
εαυτων CT § 25:8 ειπον | ειπαν CT * 25:9 ουκ | ου μη CT
† 25:9 αρκεση | αρκεσει ANT † 25:9 δε | — CT

Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. ¹² Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. ¹³ Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἶδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, ὅτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

¹⁴ Ὡσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ ὃ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ὃ δὲ δύο, ὃ δὲ ἓν, ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. ¹⁶ Πορευθεὶς *δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν ἐειργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε στάλαντα. ¹⁷ Ὡσαύτως *καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησε †καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. ¹⁸ Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὥρυξεν †ἐν τῇ γῇ, καὶ ὁ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

¹⁹ Μετὰ δὲ *χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει †μετ' αὐτῶν λόγον. ²⁰ Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα †ἐπ' αὐτοῖς. ²¹ Ἐφη ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ

§ 25:13 ἐν ἡ ο υιος του ανθρωπου ερχεται 89.3% | — CT 10.4% * 25:16 δε | — CT † 25:16 ειργασατο | ηργασατο CT † 25:16 εποιησεν | εκερδησεν CT § 25:16 ταλαντα | — CT * 25:17 και | — NA SBL WH † 25:17 και αυτος | — CT † 25:18 εν τη γη | γην CT § 25:18 απεκρυψε | εκρυψε CT * 25:19 χρονον πολυν | πολυν χρονον CT † 25:19 μετ αυτων λογον | λογον μετ αυτων CT † 25:20 επ αυτοις | — CT § 25:21 δε | — ANT CT

καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἥς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. ²² Προσελθὼν *δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα ἔλαβων εἶπε, Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ²³ Ἐφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἥς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. ²⁴ Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἐν τάλαντον εἰληφὼς εἶπε, Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· ²⁵ καὶ φοβηθεὶς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε, ἔχεις τὸ σόν. ²⁶ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ἦδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα· ²⁷ ἔδει σοῦν σε βαλεῖν *τὸ ἀργύριόν μου τοῖς ἑταίροις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. ²⁸ Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. ²⁹ Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ³⁰ Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον *ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Ἐκεῖ

* 25:22 δε | — WH † 25:22 λαβων | — CT ‡ 25:22 επαυτοισ
| — CT § 25:27 ουν σε | σε ουν CT * 25:27 το αργυριον |
τα αργυρια CT † 25:27 τραπεζιταις | τραπεζειταις TH WH
‡ 25:29 απο δε του | του δε CT § 25:29 εχει | δοκει εχειν
PCK * 25:30 εκβαλετε | εκβαλλετε TR

ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων.

³¹ Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, ³² καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἑαφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων· ³³ καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. ³⁴ Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ³⁵ Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με· ³⁶ γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με· ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ *ἤλθετε πρὸς με. ³⁷ Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες, Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; Ἡ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν; ³⁸ Πότε δέ σε εἶδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν; Ἡ γυμνόν, καὶ περιεβάλομεν; ³⁹ Πότε δέ σε εἶδομεν ἑσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; ⁴⁰ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου

† 25:31 αἱγιοι | — CT ‡ 25:32 συναχθησεται | συναχθησονται CT PCK § 25:32 αφοριει | αφορισει NA SBL WH * 25:36 ηλθετε | ηλθατε CT † 25:37 ειδομεν | ειδαμεν WH ‡ 25:38 ειδομεν | ειδαμεν WH § 25:39 ασθενη | ασθενουντα CT

τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.

⁴¹ Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων, Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ, *οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. ⁴² Ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· †ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με· ⁴³ ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενής, καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. ⁴⁴ Τότε ‡ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοί, λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι; ⁴⁵ Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. ⁴⁶ Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

26

¹ Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς *πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ² Οἶδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

³ Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς †καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου

* 25:41 οἱ | — TH WH † 25:42 ἐδίψησα | καὶ ἐδίψησα WH ‡ 25:44 ἀποκριθήσονται | ἀποκριθήσονται αὐτῷ ANT TR * 26:1 παντας | — PCK † 26:3 καὶ οἱ γραμματεῖς | — CT

Καϊάφα, ⁴ καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν †δόλω κρατήσωσι καὶ ἀποκτείνωσιν. ⁵ Ἐλεγον δέ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

⁶ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, ⁷ προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ δαλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχευεν ἐπὶ *τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακειμένου. ⁸ Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ταύτου ἠγανάκτησαν, λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; ⁹ †Ἡδύνατο γὰρ τοῦτο σὺ τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι *πτωχοῖς. ¹⁰ Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; Ἔργον γὰρ καλὸν †εἰργάσατο εἰς ἐμέ. ¹¹ †Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἐαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ¹² Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. ¹³ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

¹⁴ Τότε πορευθεὶς εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς

† 26:4 δολω κρατησωσι | κρατησωσι δολω TR § 26:7 αλαβαστρον μυρου εχουσα | εχουσα αλαβαστρον μυρου CT

* 26:7 την κεφαλην | της κεφαλης CT † 26:8 αυτου |

— CT † 26:9 ηδυνατο | εδυνατο CT § 26:9 το μυρον

| — CT * 26:9 πτωχοις | τοις πτωχοις ANT BYZ PCK

† 26:10 ειργασατο | ηργασατο CT † 26:11 παντοτε γαρ τους πτωχους | τους πτωχους γαρ παντοτε ANT BYZ HF

ἀρχιερεῖς, ¹⁵ εἶπε, Τί θέλετέ μοι δοῦναι, ὅκα γὰρ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια, ¹⁶ καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτηε εὐκαιρίαν ἵνα αὐτόν παραδῷ.

¹⁷ Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἁζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες *αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσομέν σοι φαγεῖν τὸ Πάσχα; ¹⁸ Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἰπάτε αὐτῷ, Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ὁ καιρὸς μου ἐγγύς ἐστι· πρὸς σε ποιῶ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. ¹⁹ Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ Πάσχα.

²⁰ Ὁψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν ἡδωδεκα. ²¹ Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. ²² Καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ὅστις ἐκαστος αὐτῶν, Μήτι ἐγὼ εἰμι, Κύριε; ²³ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ *ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει. ²⁴ Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. ²⁵ Ἀποκριθεὶς

§ 26:15 καγω | και εγω ANT BYZ PCK * 26:17 αυτω | — CT
† 26:17 ετοιμασωμεν | ετοιμασωμεν ANT BYZ CT TR ‡ 26:20
δωδεκα | δωδεκα μαθητων SBL WH § 26:22 εκαστος αυτων
| εις εκαστος CT * 26:23 εν τω τρυβλιω την χειρα | την
χειρα εν τω τρυβλιω CT

δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδουὺς αὐτὸν εἶπε, Μήτι ἐγὼ εἰμι, ὁ ῥαββί; Λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶπας.

²⁶ Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον, καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ *ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. ²⁷ Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· ²⁸ τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν σῶκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. ²⁹ Λέγω δὲ ὑμῖν *ὅτι οὐ μὴ πίνω ἅπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννηματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου. ³⁰ Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν.

³¹ Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται γάρ, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ ἡ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποιμένης.

³² Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ³³ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται

† 26:25 ραββι | ραββει TH WH ‡ 26:26 τον | — CT § 26:26 ευχαριστησας | ευλογησας CT PCK TR * 26:26 εδιδου τοις μαθηταις και | δους τοις μαθηταις CT † 26:27 το | — CT ‡ 26:28 το της καινης | της CT § 26:28 εκχυννομενον | εκχυννομενον CT * 26:29 οτι | — CT † 26:29 γεννηματος | γεννηματος ANT CT PCK ‡ 26:31 διασκορπισθησεται | διασκορπισθησονται ANT CT § 26:33 παντες | και παντες PCK TR

ἐν σοί, ἐγὼ *δὲ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι.
³⁴ Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτί, πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. ³⁵ Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μὴ σε †ἀπαρνήσωμαι. Ὅμοίως ‡δὲ καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ ᾤκνουν.

³⁶ Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον *Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς, Καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀπελθὼν †προσεύξωμαι ἐκεῖ. ³⁷ Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. ³⁸ Τότε λέγει αὐτοῖς ‡ὁ Ἰησοῦς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. ³⁹ Καὶ †προσελθὼν μικρόν, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων, Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, *παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. ⁴⁰ Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορεῖν μετ' ἐμοῦ; ⁴¹ Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

* 26:33 δε | — BYZ CT PCK TR † 26:35 απαρνησωμαι | απαρνησομαι ANT BYZ CT TR ‡ 26:35 δε | — CT TR § 26:35 ειπον | ειπαν NA SBL WH * 26:36 γεθσημανη | γεθσημανι NA SBL | γεθσημανει TH WH † 26:36 προσευξωμαι εκει | εκει προσευξωμαι CT ‡ 26:38 ο ιησους | — CT TR § 26:39 προσελθων | προελθων ANT NA PCK SBL TR WH * 26:39 παρελθετω | παρελθατω CT

42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο, λέγων, Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο ἡ ποτήριον παρελθεῖν ἅπ' ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πίνω, γεννηθήτω τὸ θέλημά σου. 43 Καὶ ἐλθὼν ἔκρυπτε αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. 44 Καὶ ἀφείς αὐτοὺς *ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν. 45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε ὅτι λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. Ἰδοὺ, ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν. 46 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. Ἰδοὺ, *ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.

47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ, Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, ἦλθε καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολλὸς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. 48 Ὁ δὲ παραδιδούς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων, Ὁν ἅν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν. 49 Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε, Χαῖρε, ἡ ἀββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἐταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει; Τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς

† 26:42 το ποτηριον | — CT ‡ 26:42 απεμου | — CT § 26:43 ευρισκει αυτους παλιν | ευρεν αυτους παλιν PCK | παλιν ευρεν αυτους CT * 26:44 απελθων παλιν | παλιν απελθων CT † 26:44 ειπων | ειπων παλιν NA SBL WH ‡ 26:45 αυτου | — CT § 26:45 το | — WH * 26:46 ηγγικεν | — PCK † 26:48 αν | εαν PCK ‡ 26:49 ραββι | ραββει TH WH § 26:50 ω | ο CT

χειρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.
⁵¹ Καὶ ἰδού, εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ, ἐκτείνας
 τὴν χειρα, ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ
 πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν
 αὐτοῦ τὸ ὠτίον. ⁵² Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
 Ἀπόστρεψόν *σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον
 αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν
 †μαχαίρα †ἀποθανοῦνται. ⁵³ Ἡ δοκεῖς ὅτι
 οὐ δύναμαι ὅρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα
 μου, καὶ παραστήσει μοι *πλείους ἢ δώδεκα
 †λεγεῶνας ἀγγέλων; ⁵⁴ Πῶς οὖν πληρωθῶσιν
 αἱ γραφαί, ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι;

⁵⁵ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς
 τοῖς ὄχλοις, Ὡς ἐπὶ ληστὴν †ἐξήλθετε μετὰ
 μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; Καθ’
 ἡμέραν ὁρῶς ὑμᾶς *ἐκαθεζομένην διδασκῶν ἐν
 τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. ⁵⁶ Τοῦτο δὲ
 ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν
 προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες
 αὐτὸν ἔφυγον.

⁵⁷ Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον
 πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ

* **26:52** σου την μαχαιραν | την μαχαιραν σου CT † **26:52**
 μαχαιρα | μαχαιρη CT † **26:52** αποθानουνται | απολουνται
 CT TR § **26:53** αρτι παρακαλεσαι τον πατερα μου
 και παραστησει μοι | παρακαλεσαι τον πατερα μου και
 παραστησει μοι αρτι CT * **26:53** πλειους η | πλειω NA SBL
 WH | πλειους TH † **26:53** λεγεωνας | λεγιωνας CT † **26:55**
 εξηλθετε | εξηλθατε CT § **26:55** προς υμας | — CT * **26:55**
 εκαθεζομην διδασκων εν τω ιερω | εκαθεζομην εν τω ιερω
 διδασκων PCK | εν τω ιερω εκαθεζομην διδασκων CT

γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν.
⁵⁸ Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν,
 ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως· καὶ εἰσελθὼν
 ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν
 τὸ τέλος. ⁵⁹ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς †καὶ οἱ
 πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν
 ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως
 ‡θανατώσωσιν αὐτόν, ⁶⁰ καὶ οὐχ εὔρον. §Καὶ
 πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ
 εὔρον. ⁶¹ Ὑστερον δὲ προσελθόντες δύο
 *ψευδομάρτυρες †εἶπον, Οὗτος ἔφη, Δύναμαι
 καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν
 ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι ‡αὐτόν. ⁶² Καὶ ἀναστὰς
 ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Οὐδὲν ἀποκρίνη; Τί
 οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; ⁶³ Ὁ δὲ Ἰησοῦς
 ἐσιώπα. Καὶ §ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν
 αὐτῷ, Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος,
 ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ
 Θεοῦ. ⁶⁴ Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας.
 Πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν
 τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς
 δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν
 τοῦ οὐρανοῦ. ⁶⁵ Τότε ὁ ἀρχιερεὺς *διέρρηξε τὰ
 ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων †ὅτι Ἐβλασφήμησε· τί ἔτι

† **26:59** και οι πρεσβυτεροι | — CT ‡ **26:59** θανατωσωσιν
 αυτον | αυτον θανατωσωσι CT TR § **26:60** και
 πολλων ψευδομαρτυρων προσελθοντων ουχ ευρον | πολλων
 προσελθοντων ψευδομαρτυρων CT * **26:61** ψευδομαρτυρες
 | — CT † **26:61** ειπον | ειπαν NA SBL WH ‡ **26:61** αυτον
 | — CT § **26:63** αποκριθεις | — CT * **26:65** διερρηξε |
 διερηξε WH † **26:65** οτι | — CT

χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; Ἴδε, νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν ταύτου. ⁶⁶ Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον, Ἐνοχος θανάτου ἐστί. ⁶⁷ Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν· οἱ δὲ ἑρράπισαν, ⁶⁸ λέγοντες, Προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ. Τίς ἐστιν ὁ παῖσας σε;

⁶⁹ Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. ⁷⁰ Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν ταύτων πάντων, λέγων, Οὐκ οἶδα τί λέγεις. ⁷¹ Ἐξελθόντα δὲ ἑαυτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει *αὐτοῖς ἐκεῖ, Ἐκαὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. ⁷² Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. ⁷³ Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. ⁷⁴ Τότε ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ *εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε. ⁷⁵ Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ Ἰησοῦ εἰρηκότος ταύτῃ ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα

† 26:65 αὐτου | — CT § 26:66 ειπον | ειπαν NA SBL WH

* 26:67 ερραπισαν | εραπισαν CT † 26:69 εξω εκαθητο | εκαθητο εξω CT † 26:70 αυτων | — CT TR § 26:71 αυτον | — CT * 26:71 αυτοις | τοις CT TR † 26:71 και | — CT † 26:72 μεθ | μετα CT § 26:74 καταθεματίζειν | καταναθεματίζειν TR * 26:74 ευθεως | ευθυς TH WH † 26:75 του | — ANT CT PCK † 26:75 αυτω | — CT

φωνῆσαι, τρις ἀπαρνήση με. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

27

¹ Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι * τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν· ² καὶ δῆσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν † Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

³ Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ Σπαραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς * ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ † τοῖς πρεσβυτέροις, ⁴ λέγων, Ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα † ἀθῶν. Οἱ δὲ Σεῖπον, Τί πρὸς ἡμᾶς; Σὺ * ὄψει. ⁵ Καὶ ρίψας τὰ ἀργύρια † ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησε· καὶ ἀπελθὼν ἀπήγγατο. ⁶ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια † εἶπον, Οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἱματός ἐστι. ⁷ Συμβούλιον δὲ λαβόντες ἡγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. ⁸ Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἀγρὸς Αἱματος, ἕως τῆς σήμερον. ⁹ Τότε ἐπληρώθη τὸ ρηθὲν

* 27:1 του λαου | — PCK † 27:2 αυτον | — CT ‡ 27:2 ποντιω πιλατω | πιλατω NA SBL | πειλατω TH WH § 27:3 παραδιδους | παραδους TH WH * 27:3 απεστρεψε | εστρεψε CT † 27:3 τοις | — CT ‡ 27:4 αθων | δικαιον WH § 27:4 ειπον | ειπαν NA SBL WH * 27:4 οψει | οψη CT † 27:5 εν τω ναω 98.3% | εις τον ναον CT 1.3% ‡ 27:6 ειπον | ειπαν NA SBL WH

διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ· ¹⁰ καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος.

¹¹ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ᾤσθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη * αὐτῷ, Σὺ λέγεις. ¹² Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. ¹³ Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι; ¹⁴ Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.

¹⁵ Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἓνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ᾔθελον. ¹⁶ Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμενον Βαραββᾶν. ¹⁷ Συνηγμένων οὖν αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; Ὁ Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; ¹⁸ Ἦδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνου παρέδωκαν αὐτόν. ¹⁹ Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Μηδέν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. ²⁰ Οἱ

§ 27:11 εστη | εσταθη CT * 27:11 αυτω | — NA SBL WH

† 27:12 των | — CT PCK ‡ 27:13 πιλατος | πειλατος TH

WH § 27:16 βαραββαν | ιησουν βαραββαν NA SBL * 27:17

πιλατος | πειλατος TH WH † 27:17 βαραββαν | ιησουν τον

βαραββαν NA SBL | τον βαραββαν WH

δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. ²¹ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ ἔειπον, Ὁ Βαραββᾶν. ²² Λέγει αὐτοῖς ὁ *Πιλάτος, Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν ταῦτά ἅπαντες, Σταυρωθήτω. ²³ Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον, λέγοντες, Σταυρωθήτω.

²⁴ Ἴδων δὲ ὁ ΣΠιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίστατο τὰς χεῖρας *ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὀψεσθε. ²⁵ Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε, Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. ²⁶ Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν· τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

²⁷ Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν. ²⁸ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην. ²⁹ Καὶ πλέξαντες

† 27:21 ειπον | ειπαν NA SBL WH § 27:21 βαραββαν | τον βαραββαν CT * 27:22 πιλατος | πειλατος TH WH † 27:22 αυτω | — CT † 27:23 ηγεμων | — CT § 27:24 πιλατος | πειλατος TH WH * 27:24 απεναντι | κατεναντι WH † 27:24 του δικαιου | — NA SBL WH † 27:28 περιεθηκαν αυτω χλαμυδα κοκκινην | χλαμυδα κοκκινην περιεθηκαν αυτω CT

στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον *ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ³⁰ καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτόν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ³¹ Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτόν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

³² Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. ³³ Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστι *λεγόμενος Κρανίου Τόπος, ³⁴ ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὃς μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ᾔθελε πιεῖν.

³⁵ Σταυρώσαντες δὲ αὐτόν, διμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες *κληρὸν. ³⁶ Καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτόν ἐκεῖ. ³⁷ Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην, Οὗτός ἐστιν

§ 27:29 τὴν κεφαλὴν | τῆς κεφαλῆς CT * 27:29 ἐπὶ τὴν δεξιὰν | ἐν τῇ δεξιᾷ CT † 27:29 ἐνεπαιζον | ἐνεπαιζαν CT ‡ 27:29 ὁ βασιλεὺς | βασιλεὺς CT § 27:33 ὁ | ος TR * 27:33 λεγόμενος κρανίου τοπος | λεγομενον κρανιου τοπος PCK | κρανιου τοπος λεγομενος CT † 27:34 ὁς | οινον CT ‡ 27:34 ἠελε | ἠελησε CT § 27:35 βαλλοντες | βαλοντες ANT PCK * 27:35 κληρον | κληρον ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπο τοῦ προφητοῦ διμερισαντο τὰ ἱματια μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου ἐβαλον κληρὸν TR

Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. ³⁸ Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων. ³⁹ Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, †κινουῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, ⁴⁰ καὶ λέγοντες, Ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, †κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ⁴¹ Ὁμοίως §δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων *καὶ Φαρισαίων ἔλεγον, ⁴² Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. †Εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστὶ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ †πιστεύσομεν §ἐπ’ αὐτῷ. ⁴³ Πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν· ῥυσάσθω νῦν *αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν. Εἶπε γὰρ ὅτι Θεοῦ εἰμι υἱός. ⁴⁴ Τὸ δ’ αὐτὸ καὶ οἱ λησταὶ οἱ †συσταυρωθέντες †αὐτῷ ὠνείδιζον §αὐτόν.

⁴⁵ Ἀπὸ δὲ ἑκτῆς ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας *ἐνάτης. ⁴⁶ Περὶ δὲ τὴν †ἐνάτην ὥραν †ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς

† 27:39 κινουντες | κεινουντες TH † 27:40 καταβηθι | και καταβηθι NA § 27:41 δε και | και NA SBL WH | — TH * 27:41 και φαρισαιων | — CT TR † 27:42 ει | — CT † 27:42 πιστευσομεν | πιστευσωμεν ANT § 27:42 επ αυτω | αυτω TR | επ αυτον CT * 27:43 αυτον | — CT † 27:44 συσταυρωθεντες | συνσταυρωθεντες TH WH † 27:44 αυτω | συν αυτω CT § 27:44 αυτον | αυτω TR * 27:45 ενατης | εννατης TR † 27:46 ενατην | εννατην TR † 27:46 ανεβοησεν | εβοησεν WH

φωνῇ μεγάλη, λέγων, Ὁ ἥλι, Ἡλί, *λιμὰ
 ἱσαβαχθανί; Τοῦτ' ἔστι, Θεέ μου, Θεέ μου,
 ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; ⁴⁷ Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ
 ἔστῳτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ὁ ἥλιαν
 φωνεῖ οὗτος. ⁴⁸ Καὶ εὐθέως δραμῶν εἰς
 ἐξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε
 ὄξους, καὶ περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν.
⁴⁹ Οἱ δὲ λοιποὶ *ἔλεγον, Ἄφες, ἴδωμεν εἰ
 ἔρχεται ὁ ἥλιος σῶσων αὐτόν. ⁵⁰ Ὁ δὲ
 Ἰησοῦς πάλιν κράζας φωνῇ μεγάλη ἀφῆκε τὸ
 πνεῦμα. ⁵¹ Καὶ ἰδού, τὸ καταπέτασμα τοῦ
 ναοῦ ἐσχίσθη δυνάμει ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω·
 καὶ ἡ γῆ ἐσεισθη· καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν·
⁵² καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεώχθησαν· καὶ πολλὰ
 σώματα τῶν κεκοιμημένων ἀγίων *ἠγέρθη·
⁵³ καὶ ἐξεληθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ
 τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀγίαν
 πόλιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. ⁵⁴ Ὁ δὲ
 ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες
 τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ
 ἔγνομαινα, ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες,
 Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος.

§ 27:46 ηλι ηλι | ηλει ηλει TH | ελωι ελωι WH * 27:46 λιμα
 | λαμα TR | λεμα CT † 27:46 σαβαχθανι | σαβαχθανει TH
 WH ‡ 27:47 εστωτων | εστηκοτων CT § 27:47 ηλιαν |
 ηλειαν WH * 27:49 ελεγον | ειπαν WH † 27:49 ηλιας |
 ηλειας WH ‡ 27:49 αυτον 96.7% | αυτον αλλος δε λαβων
 λογχην ενυξεν αυτου την πλευραν και εξηλθεν υδωρ και αιμα
 WH 1.1% § 27:51 εις δυο απο ανωθεν εως κατω | απ ανωθεν
 εως κατω εις δυο NA SBL WH | εις δυο απ ανωθεν εως κατω
 TH * 27:52 ηγερθη | ηγερθησαν CT † 27:54 γενομενα |
 γινομενα WH

55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ †γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ, 56 ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σίωσῃ μητήρ, καὶ ἡ μητὴρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

57 Ὀψίας δὲ γενομένης, ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοῦνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς *ἐμαθήτευσεν τῷ Ἰησοῦ. 58 οὗτος προσελθὼν τῷ †Πιλάτῳ, ᾗτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ †Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. 59 Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ *σινδόνι καθαρᾷ, 60 καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπῆλθεν. 61 Ἦν δὲ ἐκεῖ †Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἣτις ἐστὶ μετὰ τὴν Παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς †Πιλάτον, 63 λέγοντες, Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι.

† 27:55 γυναῖκες | καὶ γυναῖκες ANT PCK § 27:56 ἰωση | ἰωσηφ NA SBL WH * 27:57 ἐμαθήτευσεν | ἐμαθήτευσεν NA SBL WH † 27:58 πιλατῳ | πελατῳ TH WH † 27:58 πιλατος | πειλatos TH WH § 27:58 το σῶμα | — CT * 27:59 σινδονι | ἐν σινδονι NA WH † 27:61 μαρια | μαριαμ CT † 27:62 πιλατον | πειλaton TH WH

64 Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας· μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ Σαύτοῦ *νυκτὸς κλέψωσιν αὐτόν, καὶ εἴπωσι τῷ Ἰλαῶ, Ἡγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. 65 Ἐφη ἔδὲ αὐτοῖς ὁ ΣΠιλᾶτος, Ἐχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε, ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. 66 Οἱ δὲ πορευθέντες ἡσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς κουστωδίας.

28

1 Ὅψε δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε *Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, θεωρῆσαι τὸν τάφον. 2 Καὶ ἰδού, σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, ἔπροσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἔκ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. 3 Ἦν δὲ ἡ Σιδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν *ὥσεὶ χιῶν. 4 Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἔγενοντο ὥσεὶ νεκροί. 5 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξί, Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε.

§ 27:64 αυτου | — WH * 27:64 νυκτος | — CT † 27:64 λαω | λαω οτι PCK ‡ 27:65 δε | — ANT CT § 27:65 πιλατος | πειλατος TH WH * 28:1 μαρια | μαριαμ NA SBL TH † 28:2 προσελθων | και προσελθων CT ‡ 28:2 απο της θυρας | — CT § 28:3 ιδεα | ειδεα CT * 28:3 ωσει | ως CT † 28:4 εγενοντο ωσει | εγενηθησαν ως CT

6 Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπε. Δεῦτε, ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο †ὁ Κύριος. 7 Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἰδού, προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδού, εἶπον ὑμῖν. 8 Καὶ ὁξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. 9 *Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδού, †Ἰησοὺς †ἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων, Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. 10 Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοὺς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅκαὶ ἐκεῖ με ὄψονται.

11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδού, τινὲς τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. 12 Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε λαβόντες, ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, 13 λέγοντες, Εἶπατε ὅτι Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. 14 Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν *αὐτόν, καὶ

† 28:6 ο κυριος | — CT § 28:8 εξελθουσαι | απελθουσαι CT

* 28:9 ως δε επορευοντο απαγγειλαι τοις μαθηταις αυτου 81.6% | — CT 11.6% † 28:9 ιησους | ο ιησους TR ‡ 28:9 απηνητησεν | υπηνητησεν CT § 28:10 και εκει | κακει ANT BYZ CT TR * 28:14 αυτον | — TH WH

ὕμᾱς ἀμερίμνους ποιήσομεν. ¹⁵ Οἱ δὲ λαβόντες
†τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ
διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις
μέχρι τῆς †σήμερον.

¹⁶ Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς
τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς. ¹⁷ Καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν
§αὐτῷ· οἱ δὲ ἐδίστασαν. ¹⁸ Καὶ προσελθὼν
ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων, Ἐδόθη
μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ *γῆς.
¹⁹ †Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη,
βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς
καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος·
²⁰ διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα
ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μεθ’ ὑμῶν
εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ
αἰῶνος. †Ἀμήν.
Ἐξεδόθη μετὰ χρόνους ἡ’ τῆς τοῦ Χριστοῦ
ἀναλήψεως. §

† **28:15** τα | — WH † **28:15** σημερον | σημερον ημερας
NA SBL WH § **28:17** αυτω | — CT * **28:18** γης | της γης
NA SBL WH † **28:19** πορευθεντες | πορευθεντες ουν CT TR
† **28:20** αμην | — CT § **28:20** This scribal note is included in
the colophons of many Greek manuscripts.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη **The New Testament in Ancient Greek with critical text notes**

Public Domain

Language: Ελληνιστική (Greek, Ancient)

Translation by: Maurice A. Robinson

Contributor: Robert Adam Boyd

The Text-Critical Greek New Testament is based upon The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform 2018, compiled and arranged by Maurice A. Robinson and William G. Pierpont.

The following disclaimer is printed in the The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform 2018:

Anyone is permitted to copy and distribute this text or any portion of this text. It may be incorporated in a larger work, and/or quoted from, stored in a database retrieval system, photocopied, reprinted, or otherwise duplicated by anyone without prior notification, permission, compensation to the holder, or any other restrictions. All rights to this text are released to everyone and no one can reduce these rights at any time. Copyright is not claimed nor asserted for either the preface, notes, or the new and revised form of the Greek NT text of this edition, nor for the original form of such as initially released into the public domain by the editors, first as printed textual notes in 1979, continuous-text electronic form 1986–present, and in published editions from 1991, 2005, and 2010.

The permitted use or reproduction of the Greek text or other material contained within this volume (whether by print, electronic media, or other form) does not imply doctrinal or theological agreement by the present editors and publisher with whatever views may be maintained or promulgated by other publishers. For the purpose of assigning responsibility, it is requested that the present editors' names and the title associated with this text as well as this disclaimer be retained in any subsequent reproduction of this material.

2022-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 11 Nov 2022

ebdf933b-03a4-5add-853f-51a05e168973